

svētdienas•rīts

Decembris 2025 Nr. 12 (2021)

3,30 €

Lūgšana, Ziemsvētkus gaidot

Misija

Liepājas Reģionālajā slimnīcā
atklāta Sv. Lūkas kapela

Saruna

Ar kinoproducenti un garīgo līdzgaitnieci
Martu Romanovu-Jēkabsoni: "Kino – mājas,
Mazirbe – paradīze"

Sprediķis

Arhibīskapa Rinalda Granta sprediķis
Latvijas Republikas proklamēšanas
107. gadadienai veltītajā
dievkalpojumā

Aicinājums Adventa laikā apmeklēt:

- Gaismas dārzu Ropažu dievnamā
- Ziemsvētku dārzu
"12 svētās nakts" Torņakalnā
- Uzvārīt tēju un baudīt svētku noskaņu
Usmas baznīcā

ISSN 1407-964X

9 771407 964004 12

REDAKCIJAS SLEJA

Inga Reča, žurnāla
"Svētdienas Rīts"
redaktore

Pasapņosim!

SATURS

Gada pēdējā redaktore slejā vēlos pateikties visiem žurnāla autoriem par pienesumu un jums, mīļie lasītāji, par uzticību gada garumā! Īpaši liels paldies jums, kas esat žurnāla abonenti! Pateicoties jums, "Svētdienas Rīts" iznāk un, ja Dievs tā gribēs, drukātā veidā iznāks arī jaunajā gadā. Un, lai mūsu būtu vairāk, aicinu pārdomāt – varbūt kāds jūsu mīļais tuvinieks (rads, draugs vai kaimiņš) būtu priecīgs saņemt "Svētdienas Rītu" kā Ziemsvētku dāvanu? Satraucošās informācijas gūzmā, kas katru brīdi gāžas mums pāri, katra labā, pozitīvā un iedrošinošā ziņa ir kā Labā vēsts, un tā šobrīd ir zelta vērtē! Iedomājieties – uzdāvināsi dāvanu vienreiz, bet draugs to saņems 12 reizes! Otrā iespēja nodrošināt žurnāla iznākšanu ir – katru mēnesi kaut vai ar nelielu ziedojumu to atbalstīt. (Rekvizītus atradīsi slejas beigās.) Mums joprojām ir daļa numuru, kurus dalām bez maksas misijai mūsu laikabiedru evaņģelizācijai. Esam tik bieži dzirdējuši labas atsauksmes no cilvēkiem, kuri nevar atļauties žurnālu abonēt, bet izlasa no vāka līdz vākam...

Un tagad – pasapņosim! Par ko jūs gribētu, lai mēs nākamgad rakstām? Kādas tēmas, lai apskatām? Un – kādus cilvēkus intervējam? Jūsu draudzē noteikti ir cilvēki, par kuriem vajadzētu uzzināt visai mūsu Baznīcai! Rakstiet uz redakcijas e-pastu: svetdienasrits@lelb.lv un iesakiet! (Varat arī zvanīt man, redaktorei, pa tālruni 26459800.) Mēģināsim jūsu ieteikumus izpildīt, tā veidojot žurnālu vajadzīgāku jums, mīļie lasītāji.

Bet, protams, arī mums pašiem ir daža laba iecere nākamajam gadam. Piemēram, vairāk rakstīt par liturģijas jautājumiem. Te mums ir apsolījusies nākt talkā Baznīcas Mūzikas un liturģijas nozare, kurai šogad atzīmējam 30 gadu jubileju. (Par nozares izveidošanu un attīstību lasiet šajā numurā!) Esam aicinājuši uz sadarbību Lutera Akadēmijas studentus, kuri nākamgad biežāk stāstīs par akadēmijas dzīvi, iepazīstinās ar saviem pētījumiem. (Lasiet LA studentes Annas Ritas Gailītes debijas rakstu žurnālā par konferenci, veltītu reformācijas mantojumam.) Arhibīskaps emeritus Jānis Vanags "Radio Marija" ir uzsācis sešu raidījumu ciklu "Ignāciskais garīgums luterāņu acīm". Raidījums radio skanēs katra mēneša otrajā otrdienā, bet nākamajā mēnesī "Svētdienas Rītā" publicēsīm šā raidījuma tekstu. Joprojām ik pa laikam dzirdam jautājumu no draudžu ļaudīm: kāpēc luterāņiem būtu vajadzīga jezuītu ticības prakse?! Ar publikācijām mēģināsim uz šo jautājumu atbildēt.

Svētīgu Adventa laiku, un lai ar Dieva palīdzību nākamajā gadā piepildās mūsu un jūsu sapņi! ■

Turpinām ziedojumu vākšanu žurnāla izdošanai!

Ziedojumus lūdzam pārskaitīt:
SIA IHTIS, Reģ. nr. 40003417337
SEB banka Vecrīgas filiāle, kods: UNLALV2X
Konta nr: LV33UNLA0001900469704 ar norādi –
Žurnāla "Svētdienas Rīts" izdošanai.
PATEICAMIES PAR JŪSU ATBALSTU!

Abonē šeit!

Abonē žurnālu "Svētdienas Rīts" 2026. gadam!

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas SIA IHTIS reģ. Nr. 000341733 Mazā Pils ielā 4, Rīga, LV-1050 izdevums žurnāls "Svētdienas Rīts". Redkolēģija: Jānis Vanags, Pāvils Brūvers, Linda Kalniņa, Agita Krastiņa, Ivars Jēkabsons, Arnis Šablovskis, Elīna Lāce, Ingrida Briede, Inga Reča. Redaktore Inga Reča +371 26459800. Datorgrafīke Irēna Vītomska. Redakcijas adrese: Mazā Pils ielā 4, Rīga, LV-1050, tālr. + 371 67224911, e-pasts: svetdienasrits@lelb.lv. Iznāk kopš 1920. gada janvāra, reģ. Nr. 000702015, abonēšanas indekss 1095. Iznāk reizi mēnesī, iespiests "UnitedPress". Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce uz žurnālu "Svētdienas Rīts" obligāta. Autoru viedoklis ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par autoru honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Uz pirmā vāka – foto no Ropažu draudzes arhīva. Uz ceturtdā vāka – Elīnas Lāces kolāža.

SPREDIĶIS

Arhibīskapa Rinalda Granta sprediķis Latvijas Republikas proklamēšanas 107. gadadienai veltītajā dievkalpojumā

Un, redzi, kāds likuma zinātājs piecēlās un sāka Jēzu pārbaudīt, sacīdams: "Skolotāj, kas man jādara, lai iemantotu mūžīgo dzīvību?" Viņš tam sacīja: "Kā ir bauslībā rakstīts? Kā tu tur lasi?" Tas atbildēja: "Mīli Kungu, savu Dievu, no visas savas sirds un no visas savas dvēseles, un ar visu savu spēku, un ar visu savu prātu un savu tuvāko kā sevi pašu." Viņš tam sacīja: "Tu pareizi esi atbildējis. Dari to, un tu dzīvosī." Bet viņš, gribēdams attaisnoties, Jēzum jautāja: "Un kurš ir mans tuvākais?" Jēzus atbildēja, stāstīdams: "Kāds vīrs bija ceļā no Jeruzalemes uz Jēriku, un viņš krita laupītāju rokās. Tie, viņu aplaupījuši un sasītuši, atstāja pusmirusu gulam un aizgāja. Gadījās, kāds priesteris gāja pa to pašu ceļu un viņu ieraudzīja, bet pagāja garām. Tāpat arī kāds levīts, tajā vietā atnācis, viņu ieraudzīja, bet pagāja garām. Bet kāds samarietis, savu ceļu iedams, nonāca pie viņa, un, viņu redzot, sirds tam iežēlojās. Pienācis klāt, viņš pārseja viņa brūces, uzliedams eļļu un vīnu; un, uzcēlis viņu uz savu lopu, aizveda to uz viesnīcu un aprūpēja. Otrā rītā, izvilcis divus denārijus, viņš iedeva tos viesnīcniekam un sacīja: aprūpē viņu, un, ja tu vairāk iztērēsi, atnācis es tev atdošu. Kurš no šiem trim tev šķiet tuvākais bijis tam, kas krita laupītāju rokās?" Viņš sacīja: "Tas, kas parādīja viņam žēlsirdību." Un Jēzus viņam sacīja: "Ej un dari arī tāpat!" (Lk 10:25–37)

Esiet sirsnīgi sveicināti visi, kas šodien svinam mūsu Latvijas valsts svētkus! Svētki pozitīvi izceļ to, kas nav pašsaprotams. Tāda ir mūsu Latvijas zeme, Latvijas valsts, latviešu valoda un Latvijas cilvēki. Tāpēc šodien teiksim paldies Dievam un cits citam, jo tas ir vārds, kas apliecina, ka pamānām, novērtējam un priecājamies. Tas ir vārds, kas vieno.

Šā gada martā notika kaut kas līdz šim mūsu zemē nebijis! Latviešu filma "Straume" saņēma prestižo "Oskara" apbalvojumu kā labākā pilnmetrāžas animācijas filma pasaulē. Tas bija brīdis, kad mēs visi priecājamies un lepojamies. Latvijas vārds plaši izskanēja pasaulē ar skaistu un jēgpilnu vēstījumu. Nav nekāds brīnums, ka šodien nēsājam krekliņus ar kaķi, kaķis mums skatās pretim no telefona ekrāna un to novietojām pat virs Rīgas vārda pie Brīvības pieminekļa.

Kā mēs zinām, filma stāsta par pieciem ļoti dažādiem varoņiem – par kaķi, kapibaru,

lemuru, putnu un suni. Saskaroties ar kopīgiem draudiem, viņi sevi atklāj spēju būt, cīnīties un dzīvot kopā – bez šīs spējas filmas noslēgums būtu pavisam citādāks.

Kādēļ šis stāsts spēja mūs tā uzrunāt? Varētu sacīt tāpēc, ka to stāstīja latvieši, bet noteikti ne tikai. Gints Zilbalodis savā pateicības runā pēc "Oskara" balvas saņemšanas sacīja nu jau par klasiku kļuvušo frāzi: "Mēs visi esam vienā laivā – mums jāpārvar savas atšķirības un jāatrod veidi, kā sadarboties." Intuitīvi mēs taču zinām, ka tas ir pareizais virziens.

Baznīcā mēs bieži piedzīvojam, ka atliek par kaut ko nosprediķot, lai drīz pēc tam piedzīvotu situācijas, kurās izteiktajos vārdos tiekam pārbaudīti un mācīti. Šķiet, ka mūs, Latvijas iedzīvotājus, ir piemeklējis kaut kas līdzīgs. Mēs šodien topam pārbaudīti un mācīti mūsu spējā būt kopā vienā laivā.

Latvijā joprojām pastāv nevienlīdzība, kas bieži veicina attieksmi – "tiem tur Rīgā, bet mums te laukos". Jaunu ģimeņu un bērnu skaits turpina samazināties, un aizvien nākas aizvērt kādu mazo skolu. Jauniešu vidū arvien biežāk novēro trauksmes un depresijas simptomus. Legāli un nelegāli pieejamie dažādie mediju kanāli veido informācijas burbuļus un pastiprina spriedzi starp latviešu un krievvalodīgo kopienām. Sabiedriskās debates bieži

Foto – Uldis Muzikants

Rīgas Domā 2025. gada 18. novembrī

kļūst agresīvas, un sociālie tīkli veicina nevis sarunu, bet pastiprina "mūsējo–viņējo" domāšanu. Gandrīz kā ikdienas fons klāt nāk ziņas par diktatora Putina draudīgajiem nodomiem, kas Krievijas impērijas sapņa veidolā kā straume ir izgājuši no saviem krastiem. Mēs nezinām, cik daudz apkārtejo tautu un mūsu zemi tā centīsies applūdināt.

Uz šā fona ir svarīgi apzināties un ticēt, ka uzticēšanās un sadarbība starp cilvēkiem, pāri savas "šūnas" apvalkam, ir iespējama. Šis noteikti nav laiks savtīgām politiskām interesēm vai melnbaltai retorikai, ko pēdējās nedēļās esam piedzīvojuši.

► 22. lpp.

Gaidot Ziemassvētkus

Bībeles rakstvietas:

- Tauta, kas staigāja tumsā, redzēs varenu gaismu. (Jes 9:1a)
- Un Vārds tapa miesa un mājāja mūsu vidū, un mēs skatījām Viņa godību, tādu godību kā Tēva vienpiedzimušajam dēlam, pilnu patiesības un žēlastības. (Jņ 1:14)

Lūgšana:

Dievs, lūdzu, vadi mani šajā īpašajā laikā līdz Kristus dzimšanas svētkiem! Es vēlos ne vien gaidīt svētku norises, bet arī sagaidīt, kā mani atjaunojas prieks par to, ka Tu tik ļoti esi pasauli mīlējis, lai dāvinātu tai pats Sevi! Palīdzi man novērtēt šo dāvanu katru savas dzīves dienu! Āmen.

Lūgšanu sagatavojusi Elīna Lāce.

Emeritējies mācītājs Arvīds Bobinskis

Ieva Birule-Bobinska

Jūrmalciema Nācāretes baznīcā 26. oktobrī Reformācijas dienas noskaņā tika aizvadīts mācītāja Arvīda Bobinska 65 gadu jubilejas dievkalpojums. Šis notikums iezīmēja arī Arvīda aktīvās kalpošanas noslēgumu un pāriešanu mācītāja *emeritus* statusā. Dievkalpojumu vadīja Liepājas diecēzes bīskaps Hanss Martins Jensons, sprediķoja prāvests Romans Kurpnieks-Logins, tāpat klātesoši bija arī novada vietējie garīdznieki un mūsu sadraudzības draudzes mācītājs Boguslavs Jurošeks (*Juroszek*) no Polijas Augsburgas luterāņu Baznīcas.

Dievkalpojuma gaitā bīskaps arvien uzsvēra mācītāja Arvīda uzticību Baznīcai ilggadējā kalpošanā un kā vēra ņemamu paraugu citiem nolasīja iesniegumu par vēlēšanas pāriet emeritēta garīdznieka kārtā. Kā smejas pats Arvīds Bobinskis, viņš esot viens no “saudzējamās sugas eksemplāriem”, kurš ordināciju saņēma vēl no arhibīskapa Jāņa Matuļa. Tas notika 1983. gadā. Lai gan aktīvās kalpošanas laiks Arvīdam ir noslēdzies, kalpošana cita mācītāja pārraudzībā turpināsies Muižnieku draudzē. Sveicienos skanēja gan pateicības vārdi, gan dalīšanās kopīgās atmiņās par aizvadītajiem kalpošanas gadiem

Pēc nokalpotiem 43 gadiem dažādās Latvijas draudzēs emeritūrā devies mācītājs Arvīds Bobinskis (attēlā pirmais no labās).

Lejaskurzemes pusē. Pateicība mācītājam Arvīdam Bobinskim par Dieva ganāmā pulka vadīšanu un kalpošanu uzticētajās draudzēs! Lai Trīsvienīgais Dievs stiprina turpmākajā kalpošanā mācītāja *emeritus* statusā, svētī un vada dzīves ceļā!

Arvīds Bobinskis ordinēts 1982. gada 29. maijā. Pēc 43 gadu kalpošanas mācītāja amatā ar 2025. gada 1. novembri viņš devās emeritūrā. Pēc ordinēšanas 1982. gadā kalpojās Meņģeles un Ēveles draudzēs, vēlāk arī Suntažu draudzē. 1986. gadā pēc arhibīskapa Ērika Mestera aicinājuma pārcēlies uz dzīvi

Aknīstē, kalpojot Aknīstes, Asares, Gāršenes, Subates un Lašu draudzēs. Laikā, kad kļuva iespējama draudžu atjaunošana, 1988. gada nogalē, sāka kalpošanu atjaunotajā Kaldabruņas draudzē. 2002. gadā pārcēlās uz Kurzemi un kalpoja Nīcas un Muižnieku draudzēs. 2004. gada februārī kalpošanai pievienota Jūrmalciema Nācāretes draudze un vēlāk arī Liepājas Brāļu draudze. 2020. gadā kalpošanu Nīcas draudzē noslēdza, un 2021. gadā tajā kā vikārs prāvesta Aināra Jaunskalzes pārraudzībā kalpošanu uzsāka Arvīda Bobinska dēls Pāvils Bobinskis. ●

ŽURNĀLA

svētdienas•rīts

SKANOŠAIS PIELIKUMS SADARBĪBĀ AR NORMUNDU ZARIŅU

KULTŪRAS DARBINIEKS UN POLITIĶIS
JURĢIS KLOTIŅŠ

Quo Vadis?

Klausies:
Spotify, Apple Podcasts vai LELB mājaslapā

Žurnāla “Svētdienas Rīts” skanošais pielikums atgriežas

Klausies jaunāko epizodi no 8. decembra! Žurnāla “Svētdienas Rīts” skanošais pielikums sadarbībā ar Normundu Zariņu. Izglītojošas, kristīgas ievirzes sarunas par vērtībām, kultūras filozofiju un vienkāršo ikdienu.

Klausies: *Spotify*, *Apple podcasts* vai LELB mājaslapā.

Kristīgās literatūras veikals “IHTIS” (M. Pils ielā 4, www.ihtis.lv, tālr. 67507969, 29102892) iesaka iegādāties ikgadējo izdevumu “LELB Baznīcas gadagrāmata 2026”. Gadagrāmatas cena 11 eiro, un, sākot no 10 eksemplāriem, 5 % atlaide.

Gadagrāmatu meklējiet www.ihtis.lv.

Liepājas Reģionālajā slimnīcā atklāta kapela – vieta mieram, cerībai un lūgšanai

Slimnīcas kapelāns Erlands Lazdāns.

Oktobra nogalē Liepājas Reģionālajā slimnīcā iesvētīta kapela, kas nosaukta Svētā evaņģēlista Lūkas vārdā. Šī vieta ir radīta kā garīgs patvērums pacientiem, viņu tuviniekiem un slimnīcas darbiniekiem, ikvienam, kam vajadzīgs miers, pārdomas vai lūgšana.

Slimnīcas kapelāns Erlands Lazdāns uzsver, ka slimnīcas kapela ir daudz vairāk nekā reliģiska vieta. Tā ir emocionāls un psiholoģisks atbalsts cilvēkiem, kas nonākuši dzīves grūtību priekšā.

Kapela sniedz iespēju pacientiem gūt mieru, radniekiem – spēku un cerību, bet mediķiem – vietu, kur atjaunot iekšējo līdzsvaru pēc smagas dienas. Tā ir vieta, kur var klusumā apstāties, aizlūgt par tuviniekiem vai vienkārši pabūt vienatnē ar savām domām.

Mūsdienīgā pieejā kapela veidota kā iekļaujoša un atvērta telpa, kas piemērota dažādu ticību cilvēkiem – kristiešiem, musulmaņiem, jūdaišiem –, kā arī tiem, kas neiesaistās reliģiskās praksēs, bet meklē vienkārši klusuma un miera brīdi.

Kapela nosaukta Svētā evaņģēlista Lūkas vārdā.

Nosaukums izvēlēts par godu Svētajam evaņģēlistam Lūkam, kurš bija ārsts un viens no četriem evaņģēlistiem. Viņš tiek godināts kā ārstu un ārstniecības darbinieku aizbildnis.

“Viņš kalpoja ne ar skaļiem vārdiem, bet ar klusu, pacietīgu uzticību, kā ārsts, kas rūpējas par cilvēku pat visgrūtākajā brīdī,” stāsta Erlands Lazdāns.

Telpā valda mājīga gaisma, koksnes silts un vienkāršība, kas aicina apstāties un ieklausīties sevī. Kapelas izveidē ieguldīti aptuveni 15 tūkstošiem eiro no slimnīcas līdzekļiem. ●

Informācija no Liepājas Reģionālās slimnīcas FB konta

Kapelas iesvētīšanā piedalījās arī Liepājas diecēzes bīskaps Hanss Martins Jensons (no labās).

Usmas draudzē // Pirmajā Adventē Usmas baznīca iemirdzējās īpašā gaismā un zvānu noskaņā. Baznīcu visu decembri piepildīs daudz siltu gaismiņu, Ziemsvētku dekoru ar zvaniņiem un mirdzošiem akcentiem. Svētku laikā būs apskatāma arī Pastendes mākslas studijas zvānu gleznu izstāde. Baznīcas dārzā pie zvānu torņa aplūkojami Ziemsvētku dekoru, bet fonā skanēs zvānu mūzika. Baznīca būs atvērta katru dienu no plkst. 10.00 līdz 20.00, un ikviens ir aicināts atbraukt, uzvarīt sev tasi tējas un nesteidzīgi izbaudīt īpašo svētku noskaņu. Tāpat draudzes pārstāvji piedāvā ekskursijas grupām par Ziemsvētku tematiku.

Dubultu draudzē // Nākamgad Dubultu draudzes koris svinēs savu 100 gadu jubileju, un draudze jau gatavojas šim nozīmīgajam notikumam. Jubilejas dievkalpojums plānots 2026. gada 9. augustā plkst. 11.00 Dubultu evaņģēliski luteriskajā baznīcā. Pēc dievkalpojuma paredzētas nelielas svinības draudzīgā gaisotnē. Lai sagatavotu īpašu jubilejas muzikālo programmu, koris aicinās interesentus uz kopīgu mēģinājumu 8. augustā. Draudze uzsver, ka jubileja būs pateicības brīdis par simts gadu ilgo kora darbību, kas nesusi dziesmu, ticību un kopības izjūtu daudzus paaudžu garumā.

Rīgas Lutera baznīcā // Torņakalna fonds ir sācis īstenot projektu “Kopā un blakus”, ko atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds. Projekta mērķis ir stiprināt fonda spēju palīdzēt sērojošām ģimenēm un veidot tām atbalstošu, drošu vidi. Tajā iesaistīti septiņi speciālisti un 30 brīvprātīgie, kuri ikdienā sniedz atbalstu ģimenēm pēc bērna zaudējuma. Projekta laikā tiks izvērtēta fonda līdzšinējā darbība un izstrādāta skaidra vizija nākamajiem pieciem gadiem. Plānots piesaistīt jaunus brīvprātīgos, lai paplašinātu palīdzības sniegšanas iespējas. Notiks arī diskusijas ar jomas speciālistiem par kvalitāti un atbalsta attīstību visā Latvijā. Fonda komandai būs nodrošinātas mācības un profesionālās pilnveides iespējas. Projekts norisinās Torņakalnā jau no 2025. gada oktobra un ilgs līdz 2026. gada septembrim. Tas veicinās ģimenēm draudzīgas vides attīstību un stiprinās brīvprātīgo darbu Latvijā.

Straupes draudzē // 12. novembrī Lielstraupes pilī notika draudzes rīkots pasākums – filmas “Āraižu zēns Mārgeris” skatīšanās. Pēc filmas sekoja sirsnīgas sarunas. Savukārt valsts svētku laikā Straupes baznīcu pieskandināja Martas Rītovas koncerts, kas radīja svētku atmosfēru. Pirmajā Adventē baznīcā viesojās Dundagas un Valdemārpils apvienotais jauktais koris diriģentes Daces Šmites vadībā. ●

Sagatavojusi Ingrida Briede

Iesvētīts altāris LELB Aizputes draudzes jauniegādātajā baznīcā

Ilze Vitāle, LELB Liepājas bīskapa kancelejas vadītāja

Svētdien, 16. novembrī, bīskaps Hanss Martins Jensons kopā ar Grobiņas iecirkņa prāvestu Romanu Kurpnieku-Loginu vadīja altāra iesvētīšanas dievkalpojumu Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas (LELB) Aizputes draudzes jauniegādātajā baznīcā (Aizputē, Kalvenes ielā 38A).

Aizputes evaņģēliski luteriskā draudze ir darbojusies ilgu laiku Svētā Jāņa baznīcā. Par baznīcu informācija pirmo reizi minēta 1378. gadā, kad Aizputei piešķirtas pilsētas tiesības. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas 1991. gadā dažādu iemeslu dēļ draudzes statuss mainījās uz Aizputes autonomās evaņģēliski luteriskās draudzes statusu, un tā turpina atrasties Sv. Jāņa baznīcas telpās.

No 2012. gada daļa draudzes meklēja iespēju atgriezties LELB sastāvā. Apriķu draudzes mācītājs Erlands Lazdāns palīdzēja iekļauties LELB, jo aizputnieki lūdza LELB Kapitulu dibināt draudzi. Kalpošanā draudzē bīskaps Pāvils Brūvers ar 2014. gada 10. novembri nosūtīja Erlandu Lazdānu. 2015. gada 26. martā arī valsts priekšā tika reģistrēta draudze ar nosaukumu "LELB Aizputes evaņģēliski luteriskā draudze". Tā kā šī draudze nevarēja pulcēties Sv. Jāņa baznīcā, tā meklēja jaunas pulcēšanās telpas, atrodot dievkalpojumu vietu sākotnēji celtajā Sv. Nikolaja Brīnumdara pareizticīgo baznīcā (Aizputē, Kalvenes ielā 38a), kas kopš 1990. gada bija Aizputes adventistu draudzes īpašumā. Kādu laiku dievnāmā notika gan adventistu, gan luterāņu draudžu dievkalpojumi.

Bīskaps Hanss Martins Jensons 2017. gadā savā pirmajā vizitācijā apmeklēja Aizputes mācītāja kalpošanas vietu, kurā ietilpa Apriķu, Aizputes un Klosteres Sv. Pētera draudzes. Aizputes draudze kādu laiku ar pateicību svin dievkalpojumus reizi mēnesī arī LELB piederošajā Valtaiķu baznīcā, ko apsaimniekot ir uzticēts Aizputes draudzei.

Limbažu un Liepupes draudžu mācītājs Romans Kurpnieks-Logins ar arhibīskapa nosūtījumu 2022. gada 1. februārī sāka kalpošanu kā mācītājs Aizputes-Pāvilostas mācītāja kalpošanas vietā, kurā papildus jau minētajām draudzēm ietilpst arī Pāvilostas Sv. Pētera un Pāvila, Sakaslejas, Ulmales-Labraga draudzes.

Aizputes draudze cerēja, ka tai būs iespējams atgriezties dzimtajā baznīcā, taču Dievs ir devis iespēju lietot citu dievnāmā, sākotnēji celtu kā Sv. Nikolaja Brīnumdara pareizticīgo baznīcu, kura kopš 1990. gada bija Aizputes adventistu draudzes īpašumā.

Šogad, pateicoties draudzes aktīvai iniciatīvai un pēc Bīskapu kolēģijas vizītes Aizputē, tika pieņemts lēmums par adventistu draudzes dievnama iegādi pastāvīgai LELB Aizputes draudzes lietošanai. Dievnams 2025. gada 31. oktobrī, tieši Reformācijas gadadienā, tika iegādāts draudzes īpašumā.

Lai iekārtotu jauniegūto dievnāmā, draudze ar prieku un pateicību saņēmusi dāvinājumu no evaņģēliski luteriskajām draudzēm Vācijā – Alendorfas un Grīnbergas (Allendorf und Grünberg): altāra galdu, ērģeles, harmoniju, kristāmtrauku, nelielu kanceļu un ziņojumu dēli.

2017. gadā mācītājs Lazdāns, gatavojoties bīskapa vizitācijai, par nākotnes perspektīvu rakstīja, ka draudzei nepieciešams "dievnams, kurā pulcēties, lai piedzīvotu šo gaismu, kas

ved uz Debesu valstību, jo draudzei bez sava dievnama un draudzei piederīgām telpām to ir grūti piedzīvot un sasniegt". Draudze bija cerībā, ka tai būs iespējams atgriezties dzimtajā baznīcā, taču Dievs ir devis iespēju lietot citu dievnāmā, dodot jaunu dzīvību ne tikai mūriem, bet arī draudzes pieaugšanai kopībā, ticībā uz Kristu. Draudze ar Dieva palīdzību no savas puses ir apņēmusies rūpēties par dievnāmā, nodrošināt tā uzturēšanu un apsaimniekošanu, kā arī veicināt garīgo izaugsmi, piesaistot jaunus draudzes locekļus un kalpojot mūsu sabiedrībai ar mīlestību un uzticību Kristus vārdā.

Svētdien iesvētīja atvesto altāra galdu, kanceļu un kristāmtrauku, un no šā brīža Aizputes centrā Sv. Nikolaja baznīcā katru svētdienu plkst. 13.00 notiks dievkalpojumi. Soli Deo Gloria! ●

Aicinājums pieteikties Lektoru kursiem 2025./2026. mācību gadā

Svētā Gregora izglītības centrs organizē un aicina pieteikties Lektoru* kursiem 2025./2026. mācību gadā. Lektoru apmācības notiks gan klātienē Gregorskola Saldū, gan attālināti.

Sākums: 2025. gada 12.–14. decembrī Saldū.

Zoom tikšanās: no 2026. gada 12. janvāra līdz 24. februārim pirmdienās un otrdienās plkst. 18.00–20.15.

Otrā tikšanās klātienē: 2026. gada 6.–8. februārī Saldū.

Noslēgums: 2026. gada 20.–21. martā Saldū.

Kā notiek attālinātās mācības?

Saskaņā ar nodarbību grafiku janvārī un februārī pirmdienu un/vai otrdienu vakaros tikšanās ar apmācību vadītājiem tiks organizētas tiešsaistē Zoom platformā.

Lekciju tēmas: Liturģija, levads Svētajos Rakstos, levads Jaunajā Derībā, Eklesioloģija, Misioloģija, Runas māksla, Diakonija, Praktiskā teoloģija un Personīgā garīgā dzīve.

Kopējais nodarbību apjoms – 30 lekcijas (stundas). Lektoru kursu noslēgumā būs arī eksāmens, kur ir gan tests ar jautājumiem par apgūto vielu, gan individuālas pārrunas ar eksaminācijas komisiju. Lai piedalītos Lektoruursos, nepieciešama draudzes mācītāja rekomendācija.

Dalības maksa: 230 eiro.

Aicinām draudzes finansiāli atbalstīt savus lektorus!

Pieteikšanās līdz 2025. gada 8. decembrim, aizpildot pieteikuma anketu:

<https://forms.gle/5bgsCt5uRxnJaDvk6>

Papildu informācija pa tālr. 20222512 vai rakstot uz e-pastu: skola@gregors.lv

* Par lektoru LELB draudzē var kļūt kristīts un iesvētīts pilntiesīgs LELB draudzes loceklis, kuram draudzē ir laba slava un kurš, draudzes mācītāja rekomendēts, ir noklausījies Baznīcas noteiktu apmācības kursu un sekmīgi nokārtojis eksāmenu.

● 2026. gadā piedāvājam šādas rekolekcijas un apmācības:

5.–9. janvāris – Individuāli vadītas rekolekcijas

19.–28. janvāris – Garīgo līdzgaitnieku apmācības pamatkurss

8.–15. marts – Individuāli vadītas 7 dienu rekolekcijas

12.–15. marts – Individuāli vadītas garās nedēļas nogales rekolekcijas

28. jūnijs – 5. jūlijs – Individuāli vadītas 7 dienu rekolekcijas

2.–5. jūlijs – Individuāli vadītas garās nedēļas nogales rekolekcijas

17. oktobris – 1. novembris – Viena daļa no Garīgiem Vingrinājumiem

21. oktobris – 1. novembris – Individuāli vadītas 10 dienu rekolekcijas

3.–6. decembris – Individuāli vadītas garās nedēļas nogales rekolekcijas

Debesu valstība ir līdzīga tirgotājam, kas meklē labas pērles" (Mt 13:45)

● Rekolekcijām un apmācībām pieteikties LELB Rekolekciju centrā Mazirbē, rakstot uz e-pastu mazirbe@rekolekcijas.lv vai zvanot pa tālr. 26549433. Lūdzam ņemt vērā, ka vietu skaits ir ierobežots, tādēļ lūgums pieteikties laikus.

LELB JAUNIEŠU SADRAUDZĪBAS DIENA

LELB JAUNIEŠU CENTRĀ
MĀRSTAĻU IELĀ 10, VECRĪGĀ

13. DECEMBRĪ
PLKST. 10.00-17.30

DALĪBAS MAKSA:
ZIEDOJUMS BALVU FONDAM

REĢISTRĒJIES
LĪDZ 10. DECEMBRIM

Sveiks, jaunieši!

Aicinām tevi uz dienu, kas pilna ar spēlēm, sarunām, iedvesmu un sadraudzību. Tā būs iespēja satikt citus jauniešus no Latvijas draudzēm, piedzīvot kopību un kopā vienkārši labi pavadīt laiku.

● **Programma**

10.00 Ierašanās un reģistrācija
11.00 Dievkalpojums
12.00 Pusdienas
13.00 Lielā spēle jauniešiem un sadraudzība jauniešu vadītājiem
15.30 Īpašais viesis
16.30 Lielās spēles uzvarētāju paziņošana un noslēgums
17.30 Došanās mājup

● Dalības maksa: ziedojums balvu fondam. Reģistrējies līdz **10. decembrim**: <https://ej.uz/lelbjauniesudiena>

● Pēc reģistrācijas mēs ar tevi sazināsimies e-pastā un sniegsim sīkāku informāciju. Nāc tāds, kāds esi. Mēs tevi gaidām!

● Vairāk informācijas pa tālr. 25977487 (Ieva).

Reformācijas mantojums – dzīva spriedze, kas turpina satricināt un atbrīvot

Dr. theol. Uģis Sildegis.

Dr. theol. Guntis Kalme.

Gatis Kokins.

Dr. theol. Tūrbjērn Johansons.

Anna Rita Gailīte, Ulda Muzikanta foto

Reformācijas diena – 2025. gada 31. oktobris. Kamēr pasaule grimst Halovīna maskās, sveču gaismā un rotaļīgā tumsas estētikā, Vecrīgā, senā Reformātu baznīcā, pulcējas tie, kas izvēlas citu ceļu – reformācijas ceļu. Nevis spoku stāsti,

bet patiesības meklējumi. Nevis izlikšanās, bet atklāsmē. Konference “Reformācijas lielā polemika: Luters pret Erasmu – 500 gadi darbam “Par gribas verdzību”” notiek kā svinīgs, bet nemierīgs atgādinājums: ticība nekad nav bijusi pašsaprotama. Tā vienmēr ir bijusi cīņa.

1525. gads. Eiropa deg. Ne ugunīs, bet vārdos. Vārdos, kas šķēļ tautas, satricina Baznīcas pamatus un liek cilvēkiem skatīties debesīs ar jaunu, satrauktu skatienu. Divi prāti nostājas viens otram pretī. Viens – augstīniešu mūks, kura āmura dārdi Vitenbergā vēl

skan ausīs. Otrs – humānists, domas meistars, kurš ar spalvu kā skalpeli šķēļ prātus. Luters un Erasmus. Brīvā griba pret gribas verdzību. Cilvēka izvēle pret dievišķo noteiktību.

Šī nav tikai vēsturiska diskusija. Tā ir cīņa par cilvēka vietu pasaulē. Vai mēs esam brīvi izvēlēties ticēt? Vai arī mūsu ticība ir Dieva iepriekš iecerēta, neizbēgama kā liktenis traģēdijā?

Un tagad, pēc 500 gadiem, kad pasaule ir izmainījusies līdz nepazīšanai, jautājums joprojām pulsē kā neatbildēts telefona zvans: vai mēs ticam tāpēc, ka izvēlamies, vai tāpēc, ka mums nav citas iespējas? Šī konference nav tikai akadēmiska atskatīšanās. Tā ir iespēja ielūkoties pašā ticības sirdī, jo Luters un Erasmus joprojām runā, tikai tagad viņu balsis skan dialogā starp ticīgajiem un neticīgajiem, starp Baznīcu un pasauli, kas meklē patiesību. Tā ir sarunu telpa, kurā reformācijas spriedze atdzimst kā jautājums: vai Dieva Vārds vēl spēj uzrunāt mūsdienu cilvēku? Varbūt tieši šodien, 500 gadus vēlāk, mums ir jāatgriežas pie šī temata ar jaunu godīgumu un pazemību.

Pirmais konferences runātājs, Dr. theol. Uģis Sildegis, pievērsās Rakstu skaidrības problēmai. Vai Bībele ir skaidri saprotama grāmata? Vai pietiek ar Rakstiem, lai piekļūtu patiesībai? Sildegis izklāstīja Erasma šaubas un Lutera atbildi: Raksti nav neskaidri, “neskaidrs ir lasītājs”. Luters ne tikai apstrīdēja Baznīcas monopolu uz interpretāciju, bet arī

centās atbrīvot Dieva Vārdu no starpniekiem, kas to padara par teoriju, nevis glābjošu realitāti. Raksti, viņaprāt, nav jālasa kā komentārs, bet jāsludina kā patiesība. Ne mēs tiesājam Rakstus – tie tiesā mūs.

Šī nostāja, kā uzsvēra Sildegis, nav tikai vēsturiska. Ticēt šodien nozīmē laviet starp visdažādākajiem skaidrojumiem – no brīvas interpretācijas līdz sasalušai mācībai. Rakstu skaidrība nav akadēmisks ideāls, tā ir Dieva dāvana, kas prasa uzticēšanos. Tā vietā, lai meklētu jaunas atklāsmes, idejas un ideoloģijas, mums ir jāatgriežas pie Rakstiem, kas joprojām runā skaļi un skaidri. Sildegis klausītājus aicināja nostāties zem Rakstiem kā zem zibeņojošām debesīm, kur katrs vārds ir spriedums un žēlastība vienlaikus.

Dr. theol. Guntis Kalme veda auditoriju tālāk, līdz ticības pamatiem, kur saduras divas pasaules, divi domāšanas veidi šūpulī: Atēnas un Jeruzaleme. Cilvēks arvien atpazīst tur, kur prāts grib valdīt, bet atklāsmē prasa pakļauties. Tur, kur radība pūlas saprast Radītāju, bet Viņš aicina ļauties patiesībai.

Kalmes referāts “Atēnas un Jeruzaleme: maģisteriālā un ministeriālā prāta sadursme Erasma un Lutera polemikā” nebija tikai intelektuāla diskusija, bet spriedze pašā cilvēka būtībā: vai mēs esam tie, kas spriež par patiesību, vai tie, kurus patiesība tiesā? Maģisteriālais prāts – tas, kurš sēž tronī un izsaka spriedumus par Dievu. Ministeriālais prāts – tas, kurš nometas ceļos un klausās. Kalme lika izvērtēt: vai mēs esam tiesneši pār Rakstiem vai ļaujām Rakstiem būt tiesnešiem pār mums? Atēnu ēnas un Jeruzalemes gaismas sastopas – prāta patstāvība pret atklāsmes pakļāvību, zināšanas pret tempļa noslēpumu. Prāts un ticība nonāk sadursmē.

Un tad strīda radītajā jucekļī Kalme pavērs visu skatus uz Kristu. Ne kā tēlu, bet kā atslēgu. Kristus nav tikai Rakstu centrālā figūra, Viņš ir tas, kurš izgaismo tekstu, kurš salauž maģisteriālo lepnību un atdzīvina ministeriālo paklausību. Krusts nav teorija, tas ir trieciens cilvēka ego. Augšamcelšanās nav metafora, tā ir patiesības triumfs pār prāta ilūzijām. Tikai caur Kristu Raksti kļūst skaidri. Tikai caur Kristu prāts kļūst brīvs, nevis lai valdītu, bet lai kalpotu. Un šī kalpošana ir patiesības augstākā forma.

Kad prāts ir satricināts, kad Raksti ir atklājuši savu sprieduma spēku, kad Atēnas un Jeruzaleme ir sadūrušās un kad Kristus ir izgaismojis tekstu, kā rīta saule izkļiedē nakts

ēnas, auditorijā iestājas gaidu klusums. Jo tagad, kad vārdi ir skanējuši kā āmura dārdi un sirdis ir bijušas tiesātas, ir laiks redzēt. Redzēt to, ko Luters rakstīja. Redzēt to, ko daudz lasīja, bet maz saprata. Redzēt darbu, kas 500 gadus ir bijis kā teoloģisks Everests, augsts, sarežģīts, izaicinošs.

Kā tulkas starp tekstu un lasītāju konferenci turpināja Lutera Akadēmijas students Gatis Kokins. Viņš nenāk ar jaunu mācību, bet ar karti. Karti, kas palīdz orientēties Lutera darbā “Par gribas verdzību”. Sistematizētas grafikas, kas nav tikai vizuāli palīgīdzekļi, bet teoloģiskas kompasu adatas, kas norāda virzienu cauri Lutera domas kalniem un lējām. Gatis ir tas, kurš šo izsekošanu padara iespējamu.

Un tomēr – pat visprecīzākās kartes un skaidrākās vizualizācijas nevar pilnībā izsmelt dziļumu, kas slēpjas Lutera tekstā. Jo katrs mēģinājums saprast darbu “Par gribas verdzību” ved mūs tuvāk ne tikai teoloģiskam kodolam, bet arī jautājumam par to, kā šis darbs ir dzīvojis tālāk – kā tas ir ticis lasīts, pārdomāts un interpretēts pēc Lutera nāves. Tieši šajā brīdī konference atver savu pēdējo lappusi, aicinot uzstāties Dr. theol. Tūrbjērn Johansonu, kurš ielūkojas Lutera darba recepcijā Mārtiņa Kemnica teoloģijā, tur, kur reformācijas liesmas kvēlo, teju sadedzinot visus Lutera centienus.

Kad Luters jau bija devies mūžībā, reformācijas uguns vēl dega, liesmas sāka plēst Baznīcu no iekšienes, iestājās nemiers. Luteriskā nometne sašķēlās divās frontēs: filipieši, kas centās saglabāt mieru ar kompromisiem, un gnesioluterāņi, kas turējās pie Lutera stingrās teoloģijas. Tās nebija tikai domstarpība, tā bija teoloģiska zemestrīce, kas draudēja sagraut pašu reformācijas pamatu. Baznīca gandrīz noasiņoja. Vienprātība šķita neiespējama. Un tieši šajā brīdī, kad šķiet, ka viss varētu sabrukt, Dievs sūta Mārtiņu Kemnicu jeb otro Mārtiņu, bāreni, kurš pats sevi izglīto, meklētāju, kurš no astroloģijas nonāk pie teoloģijas, vienotāju, kurš spēj samierināt filipiešus un gnesioluterāņus.

Referāts izgaismoja galvenos akcentus Kemnica teoloģijā. Johansons analizē, kā Kemnicis spēj interpretēt Lutera dažbrīd skarbos izteikumus ar teoloģisku smalkjūtību, izveidojot trīs sadaļas: patiesu mācību, nepatiesu mācību un patiesu mācību, kas izteikta nepiemērotā veidā. Šī pieeja ļauj Kemnicam saglabāt Lutera kodolu, vienlaikus padarot to pieejamu Baznīcas vienotības vārdā.

Noslēgumā Johansons atgādina, ka Lutera darbs nav tikai par gribas robežām, bet par pašu Dieva apslēpto un atklāto klātbūtni, par to, kā Viņš ienāk vēsturē un cilvēkā ar spēku, kas tiesā un glābj vienlaikus. Patiesība, lai cik smaga un neērta, nedrīkst palikt akadēmiskās lekcijās, tā ir jāsludina no kanceles kā skaidrs un neapstrīdams Dieva Vārds. Reformācijas mantojuma liesma šajā konferencē atdzima nevis kā vēstures relikvija, bet kā dzīva spriedze, kas turpina satricināt un atbrīvot.

Gluži kā pirmie putnu spārnu vēzieni pār rasas pielietu pļavu, konferences gaišotni atsvaidzināja sadziedāšanās pauzes. Mg. art. Vilis Kolms, sēžoties pie klavierēm, ar savu spēli ne tikai pavadīja dziedošos dalībniekus, bet arī atvēra logu uz citu realitāti, tādu, kurā prāts atrod atelpu un sirds atgūst spēju redzēt Kristu. Šīs pauzes kļuva par tiltu starp cīņas spriedzi un žēlastības mieru, ļaujot katram klātesošajam ne tikai dzirdēt, bet arī sajūst dziesmas vārdos un blakus tiem prezentācijā lasāmo Kolma komentāru: “Cīņas rezultāts – brīnišķīgā maiņa –, Viņš uzņēmās manu vainu un dāvina savu šķīstību, atdod sevi nāvē, lai es mantotu dzīvību.” Komentāri un mūzika uz brīdi pārvērtā konferenci par kopīgu lūgšanu, kurā pat vissmagākie jautājumi atrod savu atbildi dziesmas vārdos: “Tev dodams jaunu dzīvību, Es savas asins lēju. Jel satveri ar ticību: Es Tevis dēļ to spēju, ka nāvi aprij dzīvība un tavu vainu – šķīstība, lai svētīgs tā tu kļūtu.”

Konference “Reformācijas lielā polemika: Luters pret Erasmu” kļuva par vietu dzīvām sarunām, kurā vēsturiskā spriedze un teoloģiskie jautājumi atdzima ar jaunu spēku. Katrs priekšlasījums, katra diskusija un katrs dziesmas vārds lika dalībniekiem ielūkoties ne tikai reformācijas laikmeta domstarpībās, bet arī pašiem sevī, meklējot atbildes uz jautājumiem par ticību, brīvību un patiesību.

Kad oficiālās runas bija norimušas, bet lekciju vārdi vēl atbalsojās domās, konferences dalībnieki varēja pārrunāt dzirdēto pie uzkodām, kur sarunas ieguva jaunu elpu. Šeit diskusijas vairs nebija tikai akadēmiskas, tās pārtapa par dzīvu domu apmaiņu, kur katrs varēja atklāti dalīties savos iespaidos. Kopā būšana kļuva par simbolisku ceļa turpinājumu, vietu, kur ticība un prāts vairs nesastopas tikai teorijā, bet satiekas sarunā, kas turpina dzīvot arī pēc konferences noslēguma. ●

Mūzikas un liturģijas nozarei – 30

Liturģija un dziesmas palīdz piedzīvot Kristus apsolījumu

Par šo svarīgo LELB nozari lūdzu pastāstīt cilvēku, kas ne tikai bijis klāt tās oficiālās izveides sākumos, bet arī atceras senākus laikus. Sarunai laipni piekrita *Mg. art. Vilis Kolms*, Luterā Akadēmijas pasniedzējs un LELB Liturģijas un mūzikas komisijas loceklis.

Alnis Auziņš

Gadadienas mēdz būt labs iemesls, lai atskatītos un novērtētu paveikto, pasakot arī paldies konkrētiem darītājiem, celmlaužiem, bet saprotams, ka dzimšanas diena tā īsti var būt cilvēkiem, nevis nozarei. Tāpēc iesākumā, lūdzu, atskatīsimies uz vēl senāku laiku!

Tiešām, pamati nozarei ir ielikti ilgi pirms tam, kad šo nozari šādi definēja, un gribas pateikt paldies tiem daudzajiem cilvēkiem, ar kuru sirsnīgu līdzdalību nozare ir varējusi attīstīties. Nekas nerodas tukšā vietā, vispirms ir bijusi vajadzība. Taisnība, vajadzības lielums dažādos laikos mūsu Baznīcā nav bijis vienāds.

Sākot no 70.–80. gadiem, apziņa par liturģiju kā vienu no mūsu konfesijas vērtībām ļoti pieauga, un te svarīgi minēt dažus vārdus. Vispirms jau mācītājs profesors Roberts

Foto – Uldis Muzikants

Nozīmīgu ieguldījumu Mūzikas un liturģijas nozares attīstībā mūsu Baznīcā 30 gadu garumā devuši: (1. rindā no kreisās) Ilze Reine, Ilze Sprance, Māra Jermolova, (2. rindā no kreisās) Aivars Kalējs, Vilis Kolms.

Uzziņai

- LELB Mūzikas un liturģijas nozare veido, veicina un koordinē Baznīcas liturģisko dzīvi. Tā atbalsta un sniedz padomus LELB draudzēm liturģikas un mūzikas jautājumos. Nozare pārrauga apmācību baznīcas mūziķiem un kantoriem.
- Nozares ietvaros tiek gatavotas dievkalpojumu kārtības un liturģijas materiāli mācītājiem, kā arī koordinēta LELB Dziesmu grāmatas izstrāde.

Feldmanis, kura galvenā darbības joma, izglītojot teoloģijas studentus, bija Baznīcas vēsture, bet viņa interešu loks un zināšanas bija ļoti plašas, un liturģija – viena no viņa sirdslietām. Tajā laikā nozīmīgi bija jau tas vien, ka šai tēmai vispār kāds pievērsa uzmanību. Kaut kā jau viss notika, visumā atbilstoši priekšrakstiem, tomēr kopumā nozare bija stipri panīkusī. Pats tolaik vēroju, ka izpratne ir samērā vāja, reizēm mācītāji kaut ko patvaļīgi saīsināja, reizēm “uzlaboja”, kā nu katram tas patika. Mācītājs, kas pasniedza liturģiju kā mācību priekšmetu LELB Teoloģijas seminārā, bija Alfons Vecmanis, tolaik

Jelgavas Sv. Annas draudzes mācītājs. Vēl var pieminēt Misiones draudzi Rīgā, Čiekurkalnā, kas izrādīja piesardzīgu interesi par liturģiju. Iesākumi mūziķu izglītošanai baznīcai mēklējami Ēsteres Didrihsones Sv. Pāvila draudzes izveidotajā Ērgelnieku klasē. Vēlāk šīs izglītošanas vadību pārņēma, paplašināja un būtiski attīstīja ērgelnieks un pazīstamais muzikologs Juris Griņēvičs, kurš kā baznīcas mūziķis vēl arvien kalpo mūsu Baznīcā. Sākot ar deviņdesmito gadu beigām, baznīcmūziķu izglītību sāka integrēt Luterā Akadēmijas studiju piedāvājumā.

Astoņdesmito gadu vidū sākās Atmoda,

un tā lielā mērā izpaudās ne tikai kā vispārīga garīga atmoda, bet arī kā liturģiska atmoda, kuras nozīmīgs centrs bija Mežaparka baznīca ar mācītāju Robertu Feldmani priekšgalā. Tai sekotāji radās arī citviet, piemēram, Kuldīgas Sv. Annas draudzē, kur kalpoja mācītājs Modris Plāte, Liepājas Luterā draudzē, kur kalpoja Juris Rubenis. Īpaši jāizceļ tolaik vēl teoloģijas studenta, vēlāk mācītāja Jāņa Gintera ieguldījums liturģiskās atmodas veicināšanā. Šie vārdi nav vienīgie, bet tie pirmie nāk prātā, atceroties liturģisko attīstību 80. gados.

Astoņdesmito gadu beigās pamazām pavērās iespēja atjaunot sakarus ar gadu desmitiem slēgto pasaules daļu un ieraudzīt mūsu Baznīcas liturģisko kalpošanu Eiropas un visas pasaules luteriskās tradīcijas kontekstā. Pirms vēl liturģija mums bija izveidojusies kā nozare, ievērojamu interesi par mūsu Baznīcas mūzikas un liturģijas dzīves atjaunošanu puda divi vācbaltiešu baznīcmūziķi. Tie bija baznīcmūzikas direktors Johaness Baumans (*Johannes Baumann*) no Hildesheimas toreizējā Rietumvācijā un baznīcmūziķe Ģertrūde Lukau (*Gertrud Luckau*) no Bukovas Austrumvācijā. No teologu vidus 90. gadu sākumā viņiem pievienojas mācītājs Gerhards Jungsts (*Gerhard Jüngst*), kurš 90. gadu sākumā lasīja lekcijas tolaik jau atjaunotajā LU Teoloģijas fakultātē. Sadarbībā ar Herfordā izglītību ieguvušo baznīcmūziķi, vēlāk Doma mūzikas direktoru un Mūzikas Akadēmijas rektoru Guntaru Prāni būtībā no pašiem pamatiem tika būvēts gregoriānikas darbs Latvijā. Šo augļus varam baudīt joprojām.

Guntars Prānis ir liels gregorikas meistars, zinātnieks un praktiķis, kas nozarē jau aktīvi līdzdarbojies, formāli vēl nebūdams tās loceklis. Vienlaikus ar Guntaru Prāni Herfordas baznīcmūzikas augstskolā deviņdesmito gadu sākumā studēja arī tagadējā Rīgas Sv. Jāņa draudzes baznīcmūziķe Ilze Reine, kuras pienesums nozares izaugsmei līdz šai dienai ir ievērojams; tas izpaužas gan baznīcmūziķu izglītošanā, gan arī draudzes praksē – viņa ir kora vadītāja, ērgelniece, skaņdarbu autore.

Deviņdesmito gadu pirmajā pusē nozares attīstība lielā mērā bija saistīta ar atjaunoto LU Teoloģijas fakultāti. Te tika veidots praktiski teoloģisks nedēļraksts “Palīgs” ar liturģisku un homilētisku saturu, kura tapšanā līdztekus Jānim Ginteram piedalījās arī Arturs Hansons. Līdzās nedēļas psalmiem un lūgšanām te bija ievietots arī katras nedēļas evaņģēlija teksts grieķu oriģinālā ar klāt pieliktu latvisku skaidrojumu. Te pirmo reizi notika luteriskais dievkalpojums saskaņā ar tagad

apstiprināto Pirmo kārtību, un te veidoja arī arhibīskapa Jāņa Vanaga konsekrācijas dievkalpojumu 1993. gadā.

Ārpus Teoloģijas semināra un vēlāk Teoloģijas fakultātes jāmin vēl daži nozīmīgi centri. Viens tāds, 90. gados īpaši izceļams, bija Saldus Sv. Jāņa draudze ar mācītāju Jāni Vanagu, un vēlāk arhibīskaps Jānis ar ļoti lielu labvēlību un interesi to atbalstīja un veicināja Liturģijas komisijas darbu. Vēl gribo pieminēt dekāna Elija Godiņa māsu Rutu Godiņu, kas tolaik Saldū izveidoja pastāvīgu stundu lūgšanu ciklu, kad draudzes pulcējās uz liturģiskām lūgšanām četreiz dienā, un tas notika vairākus gadus. Tas bija milzīgs ieguldījums liturģijas attīstīšanā Kurzemē un mūsu Baznīcā vispār.

1995. gadā tika nodibināta LELB Mūzikas un liturģijas nodaļa, kuru vēlāk pārveidoja par nozari. Tās izveidošanā 90. gados un tālāk attīstībā līdz mūsu dienām būtisku ieguldījumu devušas divas personas. Par nodaļas pirmajām regulārajām darbiniecēm kļuva Lībekas Mūzikas augstskolā baznīcmūziķes izglītību ieguvušā, tolaik Rīgas Luterā draudzes mūziķe Ilze Sprance, kura nozari vada vēl joprojām, un mācītāja Valda Amola meita Māra Jermolova (ar mūzikas pedagoģijas maģistra diplomu), kas joprojām veic nozares nošu referentes pienākumus. Darboties mūzikas un liturģijas laukā viņas sāka Teoloģijas fakultātē jau vairākus gadus pirms nozares formālas izveidošanas. Māras un Ilzes darbības lauks ir bijis un aizvien vēl ir ievērojams: mācītāju Rokasgrāmatas un LELB Dziesmu grāmatas līdzveidošana, dažādu dievkalpojumu un svētbrižu kārtību, kā arī nošu izdevumu sagatavošana, darbs ar draudžu koriem un bazūņkoriem, Baznīcas kopīgu pasākumu liturģiski muzikāla sagatavošana, baznīcmūziķu izglītības attīstīšana. Ilze tagad veido un vada arī mūzikas un liturģijas darbu Ogres draudzē, bet Māra jau kopš savas darbības sākumiem – Dubultu draudzē. Nozares pašpārņē tika izveidota arī LELB Liturģijas komisija, kas sākotnēji darbojās arhibīskapa Jāņa Vanaga vadībā (gan ne vienmēr viņam klātesot), tagad – Bīskapu kolēģijas vadībā. Līdztekus Ilzei Sprancei un Mārai Jermolovai komisijas sēdēs piedalījās LELB mācītāji Elijs Godiņš, Jānis Ginters, Ivo Grantiņš, no LELBāL (tagad – Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca pasaulē, LELBP) – Sarma Eglīte un Juris Cālītis. Sarmas Eglītes un Jura Cālīša dalība deva nozīmīgu ieguldījumu komisijas darbā, daloties pieredzē, kā luteriskā liturģija attīstās pasaulē, un sniedzot impulsus liturģijas

attīstībai Latvijā. Kā labs latīņu un angļu valodas pratējs mācītājs Juris Cālītis tulkoja un latviski līdzī veidoja dažādus liturģiskus tekstus. Vēlāk šī sadarbība tādā veidā vairs neturpinājās, bet komisijai pievienojās LELB mācītāji Ainārs Jaunskalže, Jānis Bitāns, Romans Kurpnieks-Logins, tajā bija Atis Grīnbergs. Jaunākais komisijas dalībnieks ir Piņķu draudzes mācītājs Andrejs Irbe. Ar sevišķu vērtību komisijas darbam seko Liepājas bīskaps Hanss Martins Jensons, tāpat arī Bīskapu kolēģijas loceklis bīskaps Einārs Alpe, bīskaps Uldis Gailītis, bīskaps Rinalds Grants un emeritētais bīskaps Pāvils Brūvers.

Kā notika darbs, veidojot Dziesmu grāmatu, un kā tas noris, gatavojot Agendu?

Tā kā Dziesmu grāmata ietver gan liturģiskos tekstus, gan melodijas, tad Ilze Sprance organizēja šo darbu divās sekcijās – liturģijas un mūzikas. Dziesmu grāmatas izveides darba grupu vadīja Ilze Sprance, kā arvien ļoti intensīvi līdzdarbojās Māra Jermolova. Pie dievkalpošanas kārtībām un tekstiem galvenokārt strādāja Liturģijas komisija, dziesmu tekstu izveidē ļoti aktīvi iesaistījās Biķeru draudzes mācītājs Aleksandrs Bite, lielu ieguldījumu deva arī Māra Zviedre no Rīgas Jēzus draudzes.

Uz pastāvīgām tikšanās Ilzes Sprances vadībā teju katru nedēļu gadiem ilgi pulcējās baznīcmūziķi Māra Jermolova, Ilze Reine, Vita Kalnciema, Aivars Kalējs, Guntars Prānis, Inese Paiča, kā arī trīs mūziķi, kas nu jau ir mūžībā, – Andris Vītolīns, Imants Mežaraups un Atis Stepīņš. Vairākās sēdēs ir piedalījušies arī mācītājs Ivars Gaide no Kanādas, kam bija ievērojama loma iepriekšējās 1992. gada Dziesmu grāmatas izveidē. Pašreizējā Dziesmu grāmata tika izdota 2015. gadā.

Viens no lielajiem nozares uzdevumiem ir sagatavot mācītāju Rokasgrāmatu, ko mēdz dēvēt arī par Agendu. Saskaņā ar to notiek visas dievkalpošanas mūsu Baznīcā. Vairums no LELB dievkalpošanas kārtībām (Sv. Vakarēdiena dievkalpojums, dažādi svētbriži un lūgšanas) jau ir sagatavots un pieejams Dziesmu grāmatā – tur tās atrodas tādā veidā, kā tas nepieciešams draudzei (jau kopš pirmā Dziesmu grāmatas latviskā izdevuma 1587. gadā dievkalpojumu teksti ir nepieciešama tās sastāvdaļa, un ar to palīdzību draudze spēj aktīvi piedalīties visās norisēs). Rokasgrāmatā dievkalpošanas kārtību tekstiem pievienoti komentāri un paskaidrojumi, kas garīdzniekam palīdz atbilstoši novadīt dievkalpošanu. Tā kā Dziesmu grāmata jau ir izdota, tad darbs pie dievkalpošanas kārtībām

lielākoties jau ir izdarīts, jāgatavo vēl īpašas kārtības, kas Dziesmu grāmatā nav: bīskapa konsekrācijas, bīskapu vadīti, ekumeniski un vēl citi specifiski dievkalpojumi, kā arī paskaidrojumai un komentāri, kā dievkalpošanas noturamas, lai atbilstu mūsu Baznīcas kārtībai un tradīcijai.

Kā notikusi un notiek nozares darbība ikdienā?

Līdztekus lielajiem projektiem noris ikdienas darbs: liturģisku tekstu un kārtību sagatavošana īpašiem dievkalpojumiem, nošu repertuāra sagatavošana baznīcmūziķiem, atsevišķu draudžu svinīgu dievkalpojumu veidošana. Nozares pārziņā ir sagatavot Baznīcas kopējo pasākumu liturģiski muzikālo izveidojumu (organizējot draudžu koru, soliņu un baznīkora piedalīšanos), piemēram, Baznīcas dienām, bīskapu konsekrācijas dievkalpojumiem, ekumeniskiem notikumiem vai atsevišķiem svētbrižiem. Sadarbībā ar Luteru Akadēmiju nozare sagatavo izglītojošus pasākumus teologiem (lekcijas un semināri mācītājiem par aktuāliem liturģiskiem jautājumiem, izglītojoši pasākumi ieinteresētiem draudžu locekļiem) un baznīcmūziķiem (piemēram, LELB Baznīcmūziķu forums reizi gadā Rīgā, neliela apjoma tālākizglītības pasākumi diecēzēs, prāvesta iecirkņos vai atsevišķās draudzēs).

Nozare Baznīcā arvien ir kopusi izpratni, ka mūzika un dziesmas nav priekšnesums, ar ko pārtrauc dievkalpojumu norisi; tam, kas tiek dziedāts un muzicēts, ir jāiekļaujas dievkalpojumā kā tā nepieciešamai sastāvdaļai. Koris nevis dzied citiem priekšā, bet pārņem no draudzes kādu dievkalpojuma daļu (piemēram, starp Sv. Rakstu lasījumiem, pie komūnijas, tāpat draudzes dziesmu atsevišķi panti vairākbalsīgā salikumā) dziedāšanu, tādā veidā muzikāli bagātinot tās daļību dievkalpojumā. Lai iedzīvinātu mūsu draudzēs šādu izpratni, kuru uzsvēra jau sākumā pieminētais mācītājs profesors Roberts Feldmanis, bija un vēl arvien ir jāveic liels darbs, sagatavojot tekstus, notis, arī – aicinot dzejniekus un komponistus radīt jaunas dziesmas. Līdztekus Ilzei Sprancei un Ilzei Reinei, kas komponējušas psalmus un dziesmas, svarīgu ieguldījumu melodiju veidošanā ir devis Aivars Kalējs, Madars Kalniņš, Ingmārs Zemzaris, tāpat arī mūžībā aizgājušie Imants Mežaraups un Atis Stepinš. Svētīga sadarbība ir izveidojusies ar mūziķiem no Romas katoļu Baznīcas – tā, piemēram, komponists Ričards Dubra ir izveidojis vairākas nu jau draudzēs

ļoti iecienītas melodijas draudzes dziesmām, kā arī dievkalpošanai piemērotus kora skaņdarbus, bet mūzikas zinātniece *Dr. Ieva Rozenbaha* dod lielu pienesumu mūsu teoloģijas un baznīcmūzikas studentu izglītošanā.

Nozares darbu ar sirsnīgu līdzdalību tagad pārrauga Linda Kalniņa, cieša sadarbība nozarei ir arī ar Agitu Krastiņu, praktiski mūsu darbu arvien atbalsta Baznīcas Virsvaldes sekretārs Romāns Ganiņš.

Kā baznīcmūziķu kalpošana atbilst mūsu Baznīcas vajadzībām – kvantitatīvi un kvalitatīvi?

Situācija kopš 90. gadiem ir ievērojami uzlabojusies. Līdz tam draudzēs bija vai nu ļoti profesionāli ērģelnieki, vai diezgan profesionāli ērģelnieki, dažviet arī pianisti. Daudzviet viņu vienīgais uzdevums bija spēlēt tā, lai draudze spētu nodziedāt dievkalpojumā paredzētos dziedājumus un dziesmas. Tagad esam sapratuši, ka būt baznīcas mūziķim nozīmē daudz ko vairāk. Tas nozīmē ne vien pārvaldīt ērģelspēli vai prast vadīt kori, bet arī zināt, kā to iesaistīt dievkalpošanā atbilstoši liturģiskā laika un vietas kontekstam. Labi prast ērģelspēli un pareizi diriģēt baznīcmūziķim ir ļoti svarīgi, bet izšķirošais ir tas, ar ko viņš atšķiras no koncertērģelnieka vai koncertdiriģenta, proti, tas, ka viņš kalpo telpā, kur Dievs saskaņā ar savu apsoliījumu nāk savas draudzes vidū Evaņģēlijā un dievgaldā, un draudze pateicībā pievēršas Viņam dziesmās un lūgšanās (līdzīgi savulaik to formulējis Mārtiņš Luters). Baznīcmūziķis atrodas šī notikuma krustpunktā, ar savu kalpošanu tajā līdzdarbodamies. Ideālā skatījumā – protams, dzīvē daudzviet tā tas nav iespējams – baznīcmūziķis ir cilvēks, kas spēlē ērģeles, vada kori, zina liturģisko gadu, kontekstu, kurā šī dievkalpojuma norise dzīvo, un, to visu ņemot vērā, pilda draudzes muzikālās dzīves vadītāja uzdevumus. Šī pieredze Baznīcai ir, un pilgti tā izpaužas, piemēram, Johana Sebastiana Baha darbībā. Taču 90. gados mūsu Latvijas Baznīcā daudz kas bija jāatsāk gandrīz tukšā vietā. Daudzas mūsu draudzes varbūt pat neaizdomājās, kā baznīcmūziķim būtu jākalpo. Nozarei būtībā tāpēc nācās veidot ne vien piedāvājumu, bet arī pieprasījumu. Varam būt priecīgi, ka tagad jau daudz kas ir mainījies,

un Mūzikas un liturģijas nozares darbs, lai arī mūsu apstākļos būdams ļoti komplekss un sarežģīts, devis daudz labu augļu. Ir prieks par baznīcmūziķiem, kas saprot savu misiju un mēģina pēc iespējas atbilstoši rīkoties. Daudzi ir izglītojušies Luteru Akadēmijā. Liela loma liturģijas un baznīcmūzikas auglīgā veidošanā ir mūsu draudžu mācītājiem, un ir prieks, ka viņu darbība arvien vairāk veido labvēlīgu fonu Baznīcas liturģiski muzikālai attīstībai.

Jūs pieminējat Agendu. Vai topošie mācītāji ar šīm svarīgajām vadlīnijām iepazīstas jau studiju laikā? Kā notiek nākamo mācītāju liturģiskā izglītošana? Arī sprediķim luterāņu baznīcā ir visai liela nozīme. Kā šajā ziņā sekmes skolot teoloģijas studentus?

Kā jau minēju, pagaidām ar topošo Agendu gan topošie, gan esošie mācītāji iepazīstas no Dziesmu grāmatas, kas ir Sinodes apstiprināta. Protams, liturģika – mācība par dievkalpošanu – ir arī studiju priekšmets Luteru Akadēmijā, visai aptverošs kurss ar daudz kredītpunktiem. Nodarbības reizēm tiek skarti arī jautājumi, kas tiek apspriesti Liturģijas komisijā. Nozares lietpratēji, kas ir arī Liturģijas komisijas dalībnieki, vada atsevišķas nodarbības arī teoloģijas studentiem

akadēmijā. Piemēram, dekāns Elijs Godiņš ir novadījis ļoti aptverošu semināru tieši par kalpošanu pie altāra, savukārt Ilze Sprance, Kristīne Adamaite un Ieva Rozenbaha rūpējas par tiem studentiem, kas specializējas tieši baznīcmūzikā.

Teoloģijas studiju absolventi reizēm ir izsacījuši vēlēšanos pēc plašākas praktiskās sagatavotības. To ņemot vērā, viens no akadēmijas uzdevumiem ir līdztekus pētniecībai vairāk attīstīt arī praksē balstītu studiju kursu. Pašlaik teologa izglītība Luteru Akadēmijā tiek noslēgta ar akadēmisku diplomu, bet pastāv nodoms veidot arī teoloģiskas augstākās izglītības profesionālu virzienu, kas dotu iespēju izglītības procesā integrēt vairāk prakses nodarbību, nekā tas ir iespējams tagad. Ir labi, ka reflektanti nāk no mūsu draudzēm, un tas nozīmē, ka veidot atgriezenisko saiti ar vidi, kurā teologs darbosies, nevajadzētu būt sarežģīti.

Kā ir ar dziesmu izvēli dievkalpojumos? Vai tā ir pilnīgi mācītāja ziņā?

Nozares darbinieki (Māra Jermolova, Vilis Kolms un Ilze Sprance) 1998. gadā Kotbusā, Vācijā.

Katrai svētdienai ir viens priekšlikums, taisnība, ne obligāts, kuru dziesmu saskaņā ar šīs svētdienas tēmu (Evaņģēliju) dziedāt. Tas būtu skaisti – es dziedu, teiksim, Liepājā un zinu, ka draudze Daugavpilī dzied to pašu dziesmu. Tas ir viens no lielajiem šīs Dziesmu grāmatas ieguvumiem, par ko varam ļoti priecāties, – atveru grāmatā konkrēto svētdienu vai svētku dienu un ieraugu, kurš psalms dziedams, kura dziesma, kādas lūgšanas, kā arī norādes uz trim Rakstu vietām, no kurām noteicošā ir Evaņģēlijs, kas konkrētajai svētdienai piešķir būtisko raksturu. Tā gan ikviens draudzes loceklis, gan jo īpaši baznīcas mūziķis var jau iepriekš uzzināt, kas šajā dievkalpojumā tiks svinēts. Dievkalpojumā ne tikai kaut ko mācāmies, bet arī svinam notikumus, kuros paši esam klāt, esam līdzdalīgi. Piemēram, Lieldienās mēs sakām – Kristus ir augšāmcelies, nevis bija augšāmcelies. Dievs Evaņģēlijā ir mums klātesošs, un mēs esam klātesoši Evaņģēlijam. Mēs esam viens no pieciem tūkstošiem, ko Kristus padarījis, viesojas kāzās Kānā vai piedzīvo dziedāšanas, eksorcismus un uzmodināšanu no nāves. Cita starpā, arī dziesmu un dziedājumu mērķis ir padarīt konkrēto notikumu, kā šodien piedzīvotu, tādu, kurā esam iesaistījušies. Pie visa iepriekš sacītā vēl jāpiebilst – tam, ka tas notiek, garantiju dod mūsu Kungs pats savas klātbūtnes apsoliņumā. Cik labi, ka viss nav atkarīgs no tā, cik dievbijīgi būsīm nākuši uz dievkalpojumu, cik labi visu būs sagatavojis baznīcmūziķis un vai darbosies visi ērģeļu registri. Taču tas, ka ar bijību un prieku svinam dievkalpojumu, izpaužas tā, ka, saņemdami Dieva neapveramo dāvanu no kanceles un altāra, pateicībā pienesam Viņam godu liturģijā, Viņu teikdami dziesmās un lūgšanās.

Dziesmu grāmatā ir divas dievkalpojumu kārtības. Bet, ja svētdienās iznāk svinēt dievkalpojumu dažādas draudzēs, tad pamanāma pat visai liela atšķirība liturģijā, un gandrīz vai šķiet – katrā draudzē dara “pa savam”.

To grūti tā īsi komentēt. Pēc laika, kad bija pieejama tikai tā saucamā vecā Agenda (lietošanā lielākoties bija tās pēdējais – 1928. gada – izdevums), mums vēl nav pagājis pat 30 gadu. Pašlaik draudzēs notiekošais atspoguļo to, ka esam attīstībā. Jūsu pieminētajai problēmai lielu uzmanību jau 90. gados pievērsa mācītājs Andrejs Kavacis. Toreiz šī dažādība vai pat nekārtība bija daudz lielāka. Tas arī bija viens no iemesliem, kāpēc 1995. gadā tika nodibināta Liturģijas komisija, proti, lai dievkalpošanu sakārtotu. Tomēr ne visi uzskata, ka dievkalpošanai visur jānotiek pilnīgi vienādi. Vieni iestājas par ļoti striktu kārtību, citi uzskata, ka pieļaujami kādi situācijas nosacīti elementi. Es teiktu, ka lielākoties, 99 % gadījumu, tas ir atkarīgs no konkrētā mācītāja. Mācītājs parasti pārliecina draudzi, ka dievkalpojuma norisei jābūt tieši tādai, un draudze to bieži vien ar prieku pieņem. Protams, mūsu mērķis nav izveidot kaut ko ļoti stīvu un sacīt – ir tikai šis viens iespējama veids. Slikti tas kļūst brīdī, kad kādas atšķirības parādās patvaļības vai vienaldzības dēļ.

2003. gadā pirmo reizi tika izdota dievkalpojuma kārtība Mācītāja rokasgrāmatā; t. s. kazuālija lielākoties bija pārpublicēta no 1928. gada Agendas, bet sākumdaļa ar Sv. Vakarēdiena dievkalpojuma kārtībām bija jauna. Tur bija ievērots šāds princips: dievkalpojums ir sadalīts četros posmos, katram no tiem ir trīs varianti, kas pamatā veidoja trīs kārtības: A, B un C. Doma bija tāda – kuru kārtību mācītājs savā draudzē pieņem, tā lai arī paliek, jā, pēc laika tā var mainīties, un teorētiski varēja būt arī tā, ka dievkalpojuma pirmais posms notiek pēc B kārtības, otrais pēc A, trešais pēc C, ceturtais atkal pēc A. Tomēr dzīvē tas nedarbojās. Praksē dažkārt tas tika uztverts tā, ka var vienalga, kā, un visādi būs labi. Jaunajā rokasgrāmatā tā nav paredzēts. Ir divi pamatveidi, kuros dievkalpojuma norisei jābūt balstītai, bet šie pamatveidi balstās vienā vienīgā Sv. Vakarēdiena dievkalpojuma kārtībā. 2003. gada Agendas priekšvārdā, komisijai domājot par visām šīm lietām, nāca pilnīgi kā atklāsme – īstenībā taču ir viens dievkalpojums! Kādas lietas varam dažādi izpildīt, vēl jo vairāk – dažādās melodijās nodziedāt, tā jau tas jau visos laikos ir bijis. Mums ir Baha mesa, Bēthovena mesa, Šūberta mesa, gregoriāniskās mesas, mums ir pavisam jaunas, kā Ričarda Dubras, mesas. Šos tekstus var nodziedāt neskaitāmos veidos, bet dievkalpojums paliek tas pats. Tāpat ir iespējams, ka kāds dievkalpojuma posms notiek vienkāršāk, piemēram, dievvārdu la-

sījumi pēc tā saucamās otrās kārtības, kur neskan pēc katra lasījuma draudzes atbilde “Pateicība Dievam!” vai “Slava Tev, Kristu!”. Arī dievgalda lūgšana var būt īsāka vai garāka, atkarībā no tā, kuru kārtību lieto. Tomēr secība un kārtība saglabājas, un tas tomēr paliek tas pats dievkalpojums. Kad draudzēm tas tiek stāstīts, parasti visi to labi saprot un pieņem. Kad sākas problēma? Tad, kad cilvēks, kas atnācis viesos no citas draudzes, vairs nespēj svinēt lūdri, jo atšķirība ir tik liela, ka nav vairs atpazīstama kārtība.

Jaunajai rokasgrāmatai ļoti rūpīgi tiek izstrādātas rubrikas ar pamatojumu un paskaidrojumai pie dievkalpojuma norises, un uz šī pamata būs iespējams vēl labāk izglītēt mācītājus un draudzes.

Ko pēdējo 30 vai vairāk gadu laikā no sākotnēji iecerētā ar Dieva palīgu izdevies paveikt? Kādas jaunas problēmas radušās?

Viens no izšķirošajiem liturģiskās atmodas impulsiem bija atjaunotā atziņa par dievgaldu kā būtisku un neatņemamu dievkalpojuma sastāvdaļu. Attieksme draudzēs pret dievgaldu ir brīnīšķīgi mainījusies, tik radikāli, kā 80. gados uz to pat cerēt nevarēja. Bija draudzes, kur dievgalds bija labi ja reizi mēnesī, un bija pat tādas, kur tikai divreiz gadā – Lielajā Piektdienā un Mirušo piemiņas dienā. Turklāt uz tiem, kas sāka šo attieksmi mainīt un tiecās, lai katru svētdienu būtu pilns dievkalpojums ar dievgaldu, daži raudzījās drusku šķībi. Kā tas tik bieži ir iespējams, vai jūs, mācītāji, vispār kārtīgi spējāt tad sagatavoties? Bet tagad tas ir otrādi! Tagad nav “labais tonis”, ja katru svētdienu nav pilns dievkalpojums. Tas ir milzīgs ieguvums, un par to varam būt Dievam ļoti pateicīgi. Kad dievkalpojumā bija tikai Vārda daļa, tikmēr priekšplānā bija tikai sprediķis. Pirms gadiem 30–35 cilvēki teica – es eju klausīties pie tā vai cita mācītāja. Tagad vairs tā nesaka, tagad saka – es esmu tajā vai tajā draudzē.

Problēmas? Mūsu kļūst maz. Mums ir jāmācās lietot liturģiju misijas kalpošanā, tā jāatklāj kā palīgs ceļā pie Dieva, kā veids, ar ko draudzes kopībā atsaukties Viņai aicinājumam. Mums jāskatās, kā varam pāriet pretī tiem, kas mūs vēl nepazīst, bet mums arī jādomā, kā to darīt, nepazaudējot apliecību, nepazaudējot Evaņģēlija vēsti. Te jāmeklē un jāatrod līdzsvars, un tas neattiecas vienīgi uz liturģiju, tas attiecas uz jebkuru Baznīcas izpausmi. Tas ir izaicinājums, tomēr mums ir Palīgs un Aizstāvis, uz kura dāvanām varam cerēt un paļauties. ●

Marta Romanova-Jēkabsons:

“Kino – mājas, Mazirbe – paradīze...”

No 6. novembra Latviju ir aizkustinājusi jaunā spēlfilma par mūsu “zelta meitenēm” – TTT basketbolistēm – “Tīklā. TTT leģendas dzimšana”. Filma vēsta par unikālās komandas dzimšanu un caur galvenās varones – Dzidras Uztupes-Karamiševas – dzīvesstāstu parāda latviešu tautas likteni padomju varas okupācijā pēc Otrā pasaules kara. Filmas režisors ir Dzintars Dreiberģs, kurš jau pierādījis, ka nevairās runāt par mūsu tautai svarīgiem notikumiem (filma “Dvēseļu putenis”). Taču tikai retais zinās jaunās kinolentes producenti Martu Romanovu-Jēkabsoni, kurai ir cieša saistība ar mūsu Baznīcu. Iepazīsimies!

Inga Reča

Marta, iepazīstini, lūdzu, ar sevi! Baznīcā tu esi zināma kā mācītāja Ivara Jēkabsona sieva, darbojies Baznīcas sabiedrisko attiecību komisijā, un zinu, ka savā bijušajā Ādažu draudzē

Foto no Martas Romanovas-Jēkabsones personiskā arhīva. Foto – Gints Ivuškāns.

kalpoji, liekot lietā savu pamatprofesiju – sabiedriskās attiecības.

Pirmais, ko es par sevi teiktu, – esmu Dieva meita. Dievs man ir dāvājis brīnišķīgu vīru, un es esmu viņa sieva. Esmu mamma divām meitām – Sofijai Elizabetei (8) un Emilijai Sārai (5). Esmu arī ga-

rīgā līdzgaitniece un šobrīd kopā ar vīru kalpoju LELB Rekolekciju centrā Mazirbē. Mans sapnis ir tiešām kalpot, būt par līdzgaitnieku, vadīt klusuma rekolekcijas. Man šķiet, ka tas ir visnozīmīgākais un jēgpilnākais darbs, ko jebkad esmu darījusi, – būt līdzās sarunās, kad veidojas un

nostiprinās tuvākas un dzīvākas attiecības ar Dievu un Jēzu. Un tad vēl visam paralēli – esmu filmu producete.

Bet tava pamatprofesija ir sabiedrisko attiecību speciāliste...

Sabiedrisko attiecību jomā esmu strādājusi visos iespējamajos organizāciju veidos, gan ministrijā, gan pašvaldībā, gan ar sabiedrisko attiecību aģentūrā, gan nevalstiskajās organizācijā un uzņēmumā. Ļoti plaši. Un tad vienā mirklī sapratu, ka šī nodarbošanās man ir bezjēdzīga.

Kāpēc?

Tas ir ļoti radošs darbs, strādājot tu ļoti daudz ieguldies. Tu veido zīmolus, kampaņas, pasākumus un beigās: kas man no tā, un kas – sabiedrībai? Vairs nebija gandarījuma, ļoti grūti ieraudzīt kādu rezultātu. Izņēmums bija viens īpašs projekts, realitātes spēle jauniešiem “Jaunie Rīgas sargi”, kurā “saražojām” apmēram 1000 jaunu patriotu. Aģentūrā “Eko media” bija lieliskākā komanda, ar kuru var iet izlūkos un arī gājām. Bet lauciņš, kurā es atradu savai profesijai sabiedriskajās attiecībās vislielāko jēgu un pielietojumu, bija kalpošana ar to Dievam un Baznīcai. Beidzamos desmit gadus biju iesaistīta gan LELB sabiedrisko attiecību nozarē, gan kalpoju savas Ādažu draudzes komunikācijas komandā, kuru ilgus gadus vadīju. Augstākais sasnieguma punkts bija 2017.

gada pirmajā Adventā, kad ieraudzīju jēgu savai 15 gadu pieredzei un izglītībai. Šajā naktī nodega Carnikavas koka baznīca, un es vadīju šīs ugunsnelaimes krīzes komunikāciju. Man toreiz šķita, ka visa līdzšinējā pieredze bija jāpiedzīvo tādēļ, lai varētu pēc baznīcas nodegšanas kopā ar komandu pareizā veidā par nelaimi ziņot, lai tas uzreiz varētu dot jaunu cerību. Mani ieslēdzās it kā zināšanu poga, un 15 minūtes pēc ziņas saņemšanas mūsu dzīvoklis pārvērtās par krīzes komunikācijas centru, lai arī mūsu meitiņai Sofijai bija tikai 10 dienas. Es ļoti skaidri zināju, kas pēc kārtas jādara, lai šo krīzes komunikāciju novadītu. Lielā ugunsnelaime beigās pārvērtās par spēcīgas ticības aizdegšanas draudzes ļaudis un visā apkaimē.

Kā pie tevis atnāca kinoproducēšana?

Aizbraucu sevi meklēt uz Parīzi. Nodzīvoju tur mēnesi, katru dienu apmeklēju piecus mākslas muzejus, un beigās man vairs nebija, ko apmeklēt... Sapratu, ka varētu tomēr strādāt kino. Jo mana ģimene ir strādājusi kino, bet es vienmēr teicu, ka to nekad nedarišu.

Tava mamma ir daļa no Rīgas kinostudijas leģendas – pazīstamā kinomāksliniece Ieva Romanova, kura 25 gadus ir vadījusi arī Latvijas Kineamatogrāfistu savienību.

Ar filmas “Tīklā. TTT leģendas dzimšana” režisoru Dzintaru Dreiberģu preses konferencē 2025. gada 30. aprīlī, prezentējot pirmizrādes datumu, filmas tīzeri un godinot TTT “zelta meitenes”.

Pirms kāda laiciņa mamma saņēma “Lielo Kristapu” par mūža ieguldījumu – visa viņas dzīve ir pagājusi kino nozarē. Viņa ir paveikusi ļoti daudz. Strādājusi pie daudzām brīnišķīgām filmām – “Akmeņainais ceļš”, “Saulssvece”, “Dzīvīte”, “Ziemassvētku jampadracis”, “Anna”, “Likteņdzirnas”, “Bille” u. c. Lai gan mamma ir pensijā, viņa joprojām aktīvi darbojas kā konsultante, iekārto arī izstādes, vērtē filmu projektus. Dažkārt viņa zīmē skices filmām, par kurām režisori ir sajūsmā, – tā filmai būtu jāizskatās! Viņa skicē filmas vizuālo noskaņu, gan iestēpās, gan ārtelpu, krāsas, noskaņas. Uzbūvē filmas vizuālo pasauli.

Pārejas posmā starp sabiedriskajām attiecībām un kino vairākus gadus, cieši sadarbojoties ar mammu, organizēju nacionālo kino balvu “Lielais Kristaps” un vadīju arī festivāla komunikāciju. Tā bija brīnišķīga iespēja un pieredze – strādāt kopā ar mammu! Un tad vairāki kino cilvēki, kurus pazinu, pēkšņi sāka vaicāt: “Varbūt tu varētu būt producete manai filmai?” Domāju: “Ko? Es – producete?” Nē, nē! Sāku producēt reklāmas un biznesa video. Un tad saņēmu lūgumu palīdzēt – kādai filmai vajadzēja steidzami dabūt naudu, jo bija jābrauc uz Japānu. Atradu finanšu iespējas un pamazām iegāju filmu nozarē ar sapni, ka varēšu producēt spēlfilmu. Jau pašā sākumā sāku sevi saukt par producenti, lai arī biju vairāk projektu vadītāja. Mana doma bija: ja sevi tā saukšu, tad par to kļūšu. Pienāca brīdis, kad man piedāvāja līdzproducēt pirmo spēlfilmu “Bille” (2018). Esmu ārkārtīgi pateicīga producentam Jānim Juhņevičam, kurš deva man šo uzticības kredītu, jo tajā brīdī es pat nezināju, kādi cilvēki īsti ir jāsavāc filmēšanas komandā. Jo viens ir uzaugt filmēšanas laukumā, bet pavisam kas cits ir to vadīt.

Droši vien organizatores talants tev nāk no mammas. Lai strādātu kino un vēl vadītu kinoļaudis, tur ir jābūt “ar aknām”!

Ir jābūt “aknām”, lai strādātu kino. Un manai mammai tās ir, lai vadītu filmas mākslas departamentu, jo kopīgā mākslinieciskā vīzijā jāvada gan mākslinieki, gan dekoratori, gan celtnieki, liela komanda!

Foto – Gints Ivuškāns

Turklāt jāspēj būt komandā ar režisoriem, operatoriem. Un vēl jāauzina trīs bērni. Mamma man ir autoritāte un milzīgs atbalsts. Bet organizatores talants varētu nākt arī no tēta. Mans tētis Haralds Tre-gubenko bija filmu direktors un direktora vietnieks. Šobrīd viņa amats būtu izpild-producents vai ražošanas vadītājs – tas, kurš vada visu filmas veidošanu. Būtībā tagad daru to, ko darīja mans tētis.

Kādas atmiņas no bērnu dienām tev saistās ar kinopasauli?

Mana bērnība pagāja Rīgas kinostudijas garajos gaitēnos un uzņemšanas laukumos. Mana mamma ļoti ātri iet, jo viņai bija jāšķērso garie gaitēni, un es arī iemācījos ļoti ātri iet. Joprojām nemāku lēni pastaigāties. Pārsvārā mani pieska-tīja grimmētājas un kostīmnieces. Esmu gājusi dārziņos visā Latvijā. Biju ļoti patstāvīgs bērns, jo zināju, ka nedrīkstu mammu traucēt. Savā nodabā kaut kur spēlējos, vienmēr atradu kādu nodarbošanos un biju ļoti patstāvīga. Jau no ļoti agras bērnības filmējos

masu skatos. Pirmā filma, kurā filmējos, bija divu gadu vecumā filmā “Parāds mīlestībā” (1984), kur motokrosa ainā aktieris Edgars Liepiņš kaut ko gribēja paņemt rokās un paņēma mani.

Interesants fakts, ka savu vīru Ivaru es pirmo reizi satiku viena gada vecumā filmēšanas laukumā, kad viņš filmējās kino-filmā “Vilkatis Toms” (1983), kurai mans tētis bija filmas direktora vietnieks. Filmēšana notika Madonā, un mana mamma ar mani bija atbraukusi pie sava vīra. Pēc filmēšanas mēs braucām vienā autobusīnā kopā filmas ar zēniem un... vilku. Iva-ram toreiz bija kādi desmit gadi. Mamma ir strādājusi vairākās filmās, kurās filmējās Ivars un viņa brāļi. Un viņa ļoti labi pazi-na Ivara mammu. Kad es vēl biju mammai puncī, viņa strādāja pie filmas “Tereona galva” (1982), kurā Ivara brālis Jānis fil-mējās galvenajā puisīša lomā. Sanāk, ka es savu vēlāko vīramāti satiku, vēl atrodoties mammai puncī... Neticami...

Manā bērnībā mammai bija ļoti daudz jāstrādā, viņa bieži nebija mājās. Varētu teikt, ka bērnībā piedzīvoju mammas trūkumu.

Bet mēs nekad nestrīdējāmies. Jo, kad mam-ma bija mājās, tie bija ļoti lieli svētki! Tāpēc arī teicu, ka nekad nestrādāšu kino.

Tāpēc, ka tavi mīļie nekad nebija mājās?

Arī tāpēc, ka darbs kino ir ļoti smags. Man nav nekādu romantisku ilūziju par šo nozari. Tas prasa ļoti daudz enerģijas, jo, kad notiek filmēšana, nakts un dienas neeksistē – laiks ir izplūdis vienā lielā ma-sā. Un tev ir jābūt uz strīpas, vai ir spēks, vai spēka nav. Ļoti mērķtiecīgi devos stu-dēt sabiedriskās attiecības. Taču tad, kad no šīs nodarbošanās aizgāju, kad sapratu, ka varētu strādāt kino, man likās, ka esmu atgriezies mājās. Protams, piedzīvoju visu to grūtumu no filmēšanas un kino-filmu veidošanas, bet vienalga – mājās.

Kad man piedzima meita, es arī vi-ņu, tāpat kā kād-reiz mamma mani, ņēmu visur līdzi, braucot uz starp-tautiskajiem filmu festivāliem un kino tirgiem. Dažkārt ar auklīti, citreiz ar vīru – man viņu ti-kai pienesa, lai varu

pabarot. Līdz trim gadiem Sofija jau div-reiz bija pabijusi Amerikā un pusi Eiropas apbraukājusi.

Kas ir filmu producenti? Vienīgā asociācija – tas ir cilvēks, kurš meklē filmām naudu un dabū to.

Filmu producenti nozīmē, ka tu esi kā mamma filmai – no idejas dzimšanas līdz kinoteātrim. Tas ceļš ir ļoti ilgs – pieci, se-ši, septiņi gadi, kas īsti nekad nebeidzas, rūpes par to bērniņu ir jātur, pat ja viņš jau ir aizgājis vidusskolā.

Manā pieredzē es kā producente ienā-ku jau gatavā komandā vai pie manis atnāk režisors ar savu ideju. Līdz šim vienmēr esmu strādājusi producentu komandā – esam vairāki producenti, katrs uzņemas savu atbildību un fokusu. Komandā ir spēks. Es tam absolūti ticu! Filmā “Tik-lā” mēs esam četri producenti. Protams, producenta darbā ļoti svarīgs aspekts ir meklēt un dabūt naudu. Bet vispirms fil-mas ideja ir skaisti “jāiepako”, jāuzraksta projekts, jāpiesaista cilvēki, kas projektu varētu attīstīt, rakstīt scenāriju. Tas ir vai-rāku gadu posms, kurā viens no virzītāj-

spēkiem ir producenti, kurš uzņemas šo procesu vadīt. Nauda ir jāmeklē ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs – jābrauc uz filmu tirgiem, jāprezentē jaunie projekti vai ti-kai idejas iespējamiem kopproducentiem, finansētājiem, dažādiem aģentiem un po-tenciālajiem izplatītājiem. To sauc par *pi-čošanu* – ir *jāpičo*. *Pičoju* parasti es.

Tad sākas sagatavošanas process – vā-cam kopā komandu, tiek veidota māksli-nieciskā vīzija, meklēti aktieri un vietas filmēšanai. Tad seko filmēšana, kas ir liels organizatoriskais darbs. Pēc filmēšanas nāk filmas pēcparstrāde – montāža, skaņas apstrāde, mūzikas, datorgrafika, kas arī ilgst gadu vai pat vairāk. Tā arī ir jāorga-nizē, īpaši, ja tā notiek dažādās valstīs. Un producentam ir kaut cik jāorientējas visos radošajos un tehniskajos darbos. Es jopro-jām katru dienu mācos un daru ko jaunu.

Pie kurām filmām esi strādājusi?

Lielākās ir Ināras Kolmanes dokumen-tālā filma “Ručs un Norie” (2015) – sir-snīgā filma par japāņu meitenes un suitu sievas Ruča draudzību, kā arī spēlfilmas “Bille” (2018) un “Mātes piens” (2023). Kopā ar režisori Dzintru Geku veidojām dokumentālo filmu par mākslinieku Ju-ri Jurjānu. Tagad ir “Tiklā. TTT leģendas dzimšana”. Vēl kopā ar režisoru Jāni Ābeli attīstām filmu “Pludmalē atrastas lie-tas”, kas interesantā kārtā vēsta tieši par Mazirbes krastu. Tas ir romantisks stāsts, kas risinās aizliegtajā piekrastes zonā, mīlas stāsts starp robežsargu un meiteni, kura, iespējams, ir nāra.

Procesā ir Igaunijas, Latvijas, Lietuvas kopražojuma filma “Mūsu Ērika”, kas stās-ta par Igaunijas olimpisko čempioni treka riteņbraukšanā Ēriku Salumē. Tas ir Peln-rušķītes stāsts “caur ērkšķiem uz zvaig-znēm”, kur princis ir nevis baltā zirgā, bet olimpiskais zelts. Varone pati ir viens ass ērkšķis, bet atkal viena spēcīga sieviešu varone, atkal sports, atkal padomju laiki. Man bija mērķis, ka es varētu būt koppro-ducente, kas nozīmē, ka Latvija pienes kādu daļu citas valsts filmai. Nu šis sap-nis būs piepildījies, un filmas pirmizrāde varētu būt nākamgad. Kopā ar Dzintaru Dreibergu esam sākuši filmas veidošanu par Otro pasaules karu un leģionāriem “Brāļu karš”.

Vai, piekritot producēt filmu, izvēlies sevi interesējošu tēmu vai strādāt ar režisoru, kuram uzticies?

Ir producenti, kas paši izvēlas tēmu un stāstu un tad atrod visu pārējo. Tas ir viens no maniem nākamajiem sapņiem – es gribētu radīt filmu, kas ir mana ideja. Šobrīd manai sapņam filmai ir tikai nosau-kums un sajūta. Bet līdz šim man ir bijis tā, ka filmu studija vai režisors mani atrod kā producenti un aicina pievienoties. Ar filmu par TTT arī tā bija. Atceros, režisors Dzintars Dreibergs man par šo ideju jau stāstīja, kad “Dvēseļu putenis” vēl nebija gatavs. Jau tad viņam bija radusies interese par šo komandu.

Parunāsim par jaunāko filmu, kurai esi producete, – “Tiklā. TTT leģendas dzimšana”. Filmu izrāda tikai mēnesi, un tā jau ir satricinājusi visu Latviju. Satiekoties pirmais jautājums ir: “Vai jauno filmu par TTT redzēji?” Pie filmas piekriti strādāt tāpēc, ka tevi saista Dzintara Dreiberga attieksme pret kino, vai uzrunāja tēma?

Ar Dzintaru jau strādājām tālajā 2011. gadā. Jo tajā brīdī, kad nolēmu strādāt ki-no, nākamajā dienā man zvanija no jau-nas studijas, kas tika veidota, un jautāja, vai es varētu viņiem būt koordinatore un producete? Viens no šīs studijas veido-tājiem bija Dzintars Dreibergs. Atceros, ka mēs gājām ēst TTT ēdnīcā un vienīgais, ko es tur varēju ēst, bija sausi griķi un kāpos-tu salāti, jo tai posmā gaļu neēdu. Vēlāk studija tika pārdēvēta par filmu studiju “Kultfilma”, kas veidoja filmu “Dvēseļu putenis”. Bet es jau biju sākusi strādāt pie filmas “Bille”, tā mūsu ceļi pašķīrās. Kāpēc

piekritu? Man bija laba pieredze strādāt ar Dzintaru un tāpēc, ka viņš taisa nozīmīgas filmas, viņam ir lielas un skaistas ambi-cijas. Mani uzrunāja arī aizkustinošais stāsts par basketbolisti un lācīti, kas nesa viņas noslēpumu par brāli, un lielās izvē-les, kas viņai bija jāizdara. Kā arī interese, kā bija būt sievietei sportistei padomju laikos. Pēc manas filmogrāfijas var ierau-dzīt, ka visas spēlfilmas, pie kurām esmu strādājusi, ir vēsturiskas drāmas par spē-cīgām sievietēm. Šī tēma mani ļoti uzru-nā – veidot filmas par spēcīgiem sieviešu tēliem. Tādi tēli bija arī “Billē” un “Mātes pienā”.

Atgādināsim, ka “Bille” ir dzejnieces Vizmas Belševicas bērnības stāsts, bet “Mātes piens” ir rakstnieces Noras Ikstenas autobiogrāfisks romāns par savu mammu. Filmas “Tiklā. TTT leģendas dzimšana” galvenā varone ir mūsu slavenā basketboliste Dzidra Uztupe-Karamiševa.

Esmu sev noformulējusi, ka mani uz ekrāna maz interesē vīriešu dzīvesstās-ti. Man patīk skatīties un izsekot spēcī-gu sieviešu dzīvesstāstus. Pat ja manos nākamajos projektos filmas stāsti vairāk fokusējas uz vīriešu tēliem, es meklēju, kā tajos sieviešu tēlus padarīt spēcīgākus. Bet es vēlos veltīt savu laiku kaut kam tādām, kas mani saista, iedvesmo, motivē un ko es varu nakts laikā aizstāvēt un prezentēt.

Manuprāt, ir ļoti svarīgi, ja tu spēj atteikties no darba, kas tev nesagādā prieku, neaizrauj. Jo filma taču paņem

no dzīves tik daudzus gadus!

Tad, kad režisors uzaicina producentu, savā ziņā tās ir kā aprēķina laulības – ilg-stošas attiecības. Man ļoti svarīga ir uz-ticēšanās. Ja attiecības ir sliktas, strādāt ir ļoti, ļoti grūti, jo stresa līmenis ir ļoti augsts. Man ir bijusi arī izaicinoša pieredze, un sadziedēšana un piedošana ir pra-sījusi daudz laika.

Kādas tev ir izjūtas par jaunāko filmu? Kas tevi tajā visvairāk aizkustināja un aizrāva? Vai spēcīgajās sieviešu personībās atklāji kādu jaunu šķautni? Un vispār – vai spēj abstrahēties un skatīties filmu kā mākslas darbu?

Meklējot vissīkākās kļūdas, filmu “Tiklā” esmu noskatījusies vairāk nekā 30 reizi. Tās ir diennaktis. Un joprojām ir daži momenti, kuros katru reizi raudu un aizmirstu savu uzdevumu... Filma spēj mani aizkustināt, pat ja zinu katru sīkā-ko detaļu un zinu, kā tā tapa. Tas, ko es uzzināju no jauna, ir šīs tēmas vēstures lappuses. Neko daudz nezināju par TTT komandu, īpaši par tās pirmsākumiem. To, ka jau pašā komandas starta sākumā viņas kļuva par starptautiskām čempionēm un sasniedza milzīgus panākumus. Protams, pārsteigums bija arī filmas galvenais tēls Dzidra un viņas stāsts, motivācija – tas mani filmā visvairāk aizkustina. Dzidras motivācija ir mīlestība – mīlestība pret ģi-meni, mīlestība pret savu brāli. Lai ko viņa darītu un lai kādus panākumus sasniegtu, Dzidra to visu dara, lai satiktu savu brāli, lai apvienotu ģimeni.

Marta ar meitām Sofiju Elizabeti un Emīliju Sāru. Ar vīru, LELB Rekollekciju centra Mazirbē vadītāju un Mazirbes draudzes mācītāju Ivaru Jēkabsonu amatā ievēšanas dievkalpojumā š. g. 8. novembrī.

Dzidrai ir milzīga vīzija, ko viņi grib savā dzīvē panākt, un basketbols ir kā tāds transporta līdzeklis, lai viņa varētu tikt uz priekšu – uz ārzemēm. Jo tā ir iespēja satikt savu emigrējušo brāli, kurš padomju varas acīs ir valsts nodevējs. Filmā pie-saistoša ir kaķa un peles spēle: kā Dzidra mēģina tikt ārā, sazināties un satikt brāli un kā VDK viņu visu laiku pārbauda un ir viņai blakus, izaicina, liek viltus lamatas un gaida, vai viņa iekritīs vai ne.

Tāpēc arī filmai nosaukums ir "Tīklā", jo čeka viņu tur kā tīklā?

Angliski filmas nosaukums ir *Escape net*. Basketbols ir veids, kā viņa var izbēgt, bet tajā pašā laikā viņa ir visu laiku tīklā, kas ir ieausts padomju sistēmā, kurā cilvēki nevienam nevar uzticēties. Mani īpaši emocionāli aizskar tēma par uzticēšanos sievas un vīra starpā, vai tu vari stāstīt vai nevari pat saviem tuvkajiem ģimenes locekļiem.

Faktiski viņi uztic
viens otram savu dzī-
vību, jo, ja vīrs izstāstīs
kādam sievas ģimenes
noslēpumu, tad ir pil-
nīgi skaidrs, kur viņa
noklūs...

Dzintars Dreibergs runāja ar TTT basketbolistēm, mūsu “zelta meitenēm”, kuras joprojām vēl ir mūsu vidū un kuras atnāca arī uz pirmizrādi. Izrādās, viņas nemaz nezināja Dzidras Karamiševas noslēpumu par brāli. Bet komanda bija gandrīz kā ģimene. Kad Latvija atguva neatkarību un varēja atkal runāt, vienā intervijā Dzidra atklāja stāstu par brāli un to, ka bija viņu ieraudzījusi vienā ārzemju čempionātā, bet nedrīkstēja pat pieiet pie viņa. Viņa atcerējās, ka sēdēja vilcienā un raudāja, jo zināja, ka nedrīkst nevienam stāstīt to, ko pārdzīvo.

Vai filmā atainotie notikumi tiešām ir dokumentāli, uz patiesiem faktiem balstīti?

Filmas scenārijs ir balstīts uz dokumentālām filmām, intervijām, uz personīgām sarunām ar TTT “zelta meitenēm”, uz arhīvu materiāliem, uz tiesas spriedumiem. Scenārijs visu laiku mainījās, tas veidojās kā detektīvs, jo pēc katrām sarunām atklājās jauni fakti. Bet, piemēram, tie dialogi filmā, kas liekas visabsurdākie, ka tādi nu nekādi nav iespējami, ir balstīti

uz patiesiem notikumiem. Brīdī, kad jaunais latviešu čekas censonis nosauc visu nodarījumu sarakstu basketbola funkcionāram Paulam Strazdam, tas viss ir ņemts no nacionālkomunista Paula Dzērvies tiesas sprieduma. Un arī filmā parādītais ļoti liels latviešu atbalstu sportistiem spēlē ar Ļeņingradas ASK. Bet, protams, filma ir mākslas darbs...

Vai padomju laikā vispār bija iespējams saukt tribīnēs: “Latvija! Latvija!”, kā tas ir redzams filmā?

Mēs atklājām, kāpēc sports kļuva tik ļoti populārs un ka sporta spēlēs varēja saukt: "Latvija, Latvija!" Tā bija Padomju Latvijas komanda, bet, ja komanda vinnē, objektīvi tu vari atbalstīt savu komandu. Kādā citā sporta veidā – futbolā – viens no spēlētājiem bija Ulmanis, un stadionā kliekda: "Lai dzīvo Ulmanis un viņa aizsargi!"

Kādreiz liekas,
ka padomju laikos
visi bija ļoti baili-
gi, bet nē. Filmā ir
epizode, kur tornī
tiek uzvilkti sar-
kanbaltsarkanais
Latvijas karogs.
Sākumā mēs do-
mājām, ka tie bija

tikai daži gadījumi, kad uzvilka karogu, bet īstenībā tādu gadījumu bija desmitiem! Tas gan bija liels risks noklūt tālu prom...

Brīnišķīgs atklājums bija, ka sportā šobrīd tik ļoti zināmā roku salikšana, kas visā pasaulē notiek visos sporta veidos, ir radusies no TTT meitenēm.

Interesants fakts ir vienā no epizodēm, kas filmas gala versijā neiekļuva, par sarunu ar kosmonautu Gagarinu, par kums izstāstīja. TTT meitenes ar viņu fotografējās, un pēc tam viņš pasauca kādu malā un saka: “Vai tu zini, ko es redzēju kosmosā aiz iluminatora? Jēzu!”

Man šķiet, ka par bieži citētām kļūs dažas filmā izteiktās domas. Viena – Artūra Skrastiņa varoņa Paula Strazda sacītais Dzidrai: “Ir tādi, kas šķīļ dzirksteles, un ir tādi, kam jātur salmi sausi.” Vai tas ir no kādiem materiāliem vai scenāristu izdomājums?

Šī frāze arī izskan Dzidras Karamiševas intervijas fragmentā filmas beigās: “Svarīgi bija nepadoties, turēt tos salmus sausus. Lai īstajā brīdī varētu tikt no tā padomju murga ārā.”

Par šo domājot, sapratu arī, ka ir lietas, kas šķēļ, un ir lietas, kas vieno. Jeb – ir lietas, kas šķēļ, un lietas, kas šķīļ. Šī filma tiešām cilvēkus vieno. Ļoti ceru, ka novembra beigās filmu būs redzējuši jau vismaz 70 000 skatītāju. Filmas tematiku vairākas autoritātes piesauca 18. novembra runās: gan Rīgas mērs, gan arhibīskaps Rinalds Grants savā ekumeniskajā svētku sprediķī Domā. Arhibīskaps *emeritus* Jānis Vanags to esot pieminējis Lūgšanu brokastīs Saeimā. Filma tiešām vieno ģimenes uz sarunām. Cilvēki man stāsta, kā bērni un jaunieši jautā vecākiem un vecvecākiem par padomju laikiem, par ierobežojumiem, kas tolaik bija, arī par komandu TTT un spēlētājām. Filma apvieno un piešķīl idejas sarunām. Tas ir īpaši nozīmīgi laikā, kad tik daudz kas sabiedrību šķēļ.

Par kino nozīmi patriotismu uzturēšanā un tautas iedvesmošanā. Nesen kādā intervijā filmas režisors Dzintars Dreiberģs sacīja, ka mums neviens neko nevar padarīt, jo mēs Latvijas teritorijā esam dzīvojuši tūkstošiem gadu – esam visu izcietuši, visu izturējuši –, un ka tā būs arī uz priekšu. Tik spēcīgi vārdi!

Dzintārs par TTT stāstu saka, ka mēs bijām ārēji okupēti, bet iekšēji – brīvi. Arī filmas varoņi pierādīja, ka var, nevienam nestāstot, iet uz priekšu un cīnīties un ar savu darbu parādīt, ka ir iespējams uzvarēt. Kad TTT uzvarēja Ļeņingradas ASK, ļaudis saprata, ka drīkst uzvarēt, ka drīkst būt stiprāki. Strādājot ar Dzintaru, man ļoti patīk, ka viņam ir skaidra vīzija, ka viņš zina, ko grib pateikt. Režisors ir gatavs cīlāt smagas tēmas, no tām nebaudīties, viņš ir gatavs veltīt sevi lieliem, episkiem darbiem, lai celtu latviešu pašapziņu. To rāda gan “Dvēseļu putenis”, gan filma par TTT. Nākamo filmu viņš grib veidot par Otro pasaules karu un uzsvērt tieši leģionāru stāstu, no kā daudzi bīstas.

Šādu skaidras vīzijas esamību, kāda ir režisoram Dzintaram Dreibergam un arī filmas varonei Dzidrai Karamiševai, es novēlu mums katram un Latvijai. Lai mūsu motivācija, mūsu dzīves kompass,

kas mūs vada, ir mīlestība. Dzintarā ir liels patriotisms un spēks. Nav jau nemaz viegli strādāt kopā ar kādu, kuram ir tik lielas ambīcijas, jo tev ir jātiek līdzī. Ir jākāpj pāri savām spēju robežām, lai varētu būt

vienā līmenī. Bet ir tik forši, ka līdzās ir pozitīvi spēcīgs līderis ar savu vīziju!

Dzintars pats ir trenējis basketbolā, un viņš gribēja uztaisīt filmā tādas basketbola spēles, kādas neviens nekad nav filmējis. Operators Valdis Celmiņš, kurš uz pleciem nesa apmēram 40 kilogramu smagu kameru, skrēja līdzī meitenēm basketbola laukumā. Viņš tur bija iekšā. Uz ekrāna redzam, kādas ir sajūtas spēlētājam spēles karstumā, kad tevi grūsta, kad tev met bumbu, un tad vēl jāpārredz spēles stratēģija. Arī galvenās aktrises Agneses Budovskas no nulles iegūtās basketbola prasmes padara šīs spēles tik ticamas.

Ko tu vēl gribētu par filmu pateikt?

Lai ļaudis iet skatīties filmu kinoteātrī, jo uz lielā ekrāna vislabāk var izbaudīt stāstu, Lolitas Ritmanis mūziku un spēcīgo operatora darbu un rast līdzpārdzīvojumu.

Tomēr pēdējais jautājumu ir par vēl vienu tavu sapni – būt par garīgo vadītāju. Vai to ir iespējams apvienot ar kino producēšanu, ģimeni, bērniem...

Filmas “Tiklā” sākuma titros mans producenta amats un vārds tika uzlikts uz epizodes ar baznīcas altāri. Padomju laikā baznīcās ierīkoja arī sporta zāles. Šis titrs tur neesot uzlikts speciāli. Bet es šo “nejaušību” uztveru kā skaistu vēstījumu – ka es varu apvienot šīs dažādās pasaules. Ja Dievs mani ir nolīcis dzīvot Mazirbes rekollekciju centrā, tad Viņam man ir kāds uzdevums, Viņam ir aicinājums. Es varu būt līdzgaitnieks un varu piedalīties rekollekciju vadīšanā un šīs kustības attīstībā. Un vēlos būt filmu producente. Arī gribu vairāk atbalstīt Ivaru, būt kopā ar bērniem. Izklusās pēc pilna kalendāra. Un tas šobrīd ir mans lielākais izaicinājums un arī saruna ar Dievu. Kā?! Kā **Viņš** to redz, kā **Viņš** to gribētu, kādās proporcijās, kādās prioritātes. Tāpēc es plānoju decembrī pati piedalīties rekollekcijās tieši ar šo jautājumu.

**Lai notiek Dieva prāts, bet Viņš jau
vienmēr izdara, kā ir vislabāk.**

Varētu teikt – es šobrīd dzīvoju paradīzē. Kaut šo paradīzi īsti nevaru izbūvēt, jo pēdējos trīs mēnešus pirms filmas pirmizrādes visu laiku bija darbs pie datora, ar telefonu un *zūmiem* ļoti liela stresa apstākļos. Bet paceļu acis, paskatos pa logu un saprotu, ka dzīvoju paradīzē zemes virsū! Ir piepildījies mana lūgšana

Atsauksmes par filmu "Tīklā. TTT leģendas dzimšana"

Pāvils Brūvers, bīskaps emeritus

Jānis Vanags, arhibīskaps emeritus

Par filmu Īsumā varu pateikt to, ka tā bija ļoti iespaidīga, ļoti reālistiska. Bija patiens prieks un lepnums par mūsu meitenēm, kas, pārvarot padomju režīma ierobežojumus un sagādātās grūtības, pierādīja savu varēšanu un ar saviem panākumiem pacēla katra padomju režīma apspiestā latvieša pašapziņu. Maz nezināju, ka TTT sieviešu basketbola komandai bija tik saspīlētas attiecības ar čeku. Filma man spilgti atgādināja paša piedzīvotos sūros brīžus čekas mājā – drūmos koridorus un liftu, ar kuru tiku vests no kameras uz pratināšanas kabinetu un atpakaļ. Filmai beidzoties un no sirds aplaudējot visiem filmas veidotājiem, pārņēma prieka un gandarījuma sajūta, ka esmu piederīgs šai talantīgajai un sīkstajai tautai. Tāpat arī sirdi pildīja prieks, ka esam atguvuši savu neatkarību un tikuši vaļā no šī necilvēcīgā čekas režīma. Lai Dievs dod, ka tas nekad vairs neatkārtotos! ●

Māni vispār diez ko neizrauj sporta drāmas, un “Tīklā” tāda arī nav. Pirmajā brīdī varbūt ienāk prātā, ka runa ir par tīklu zem basketbola groza, taču man liekas, ka filma daudz vairāk stāsta par Latviju, par latviešu tautu padomju okupācijas tīklā. Rietumnieki un brīvības laikā dzimušie mēdz mūs apzīmēt par *homo sovieticus*, neko daudz par to nezinot. Īstenībā nebrīves laikā ne mazums latviešu atrada apbrīnojamus ceļus, kā palikt brīviem un iekšēji pretoties – grāmatās, mākslā, mūzikā vai baznīcā, “turot salmus sausus”, kur savā laikā dzirkstelei iekrist. Filmas stāsts ir par brīvību, kas atrasta un glabāta basketbolā. Rādot vienas jaunas sievietes dzīvi, vienas latviešu basketbola komandas dzimšanu, “Tīklā” spilgti un skaudri atklāj vairāku paaudžu latviešu likteni. Es taisni biju domājis – ne?, vai pēc “Dvēseļu puteņa” vēl var uzņemt kaut ko tikpat patriotisku un vienojošu? IZRādās, ka var! Man prieks un lepnus, ka mūsu lieliskā garīgā līdzgaitniece Marta no Mazirbes ir šo lielisko filmu producējusi. ●

Dievam – es teicu, ka gribu savu mājiņu,
lai var atvērt durvis un bērni izskrien zaļā
zālītē. Ir!

Gaiss, kas šeit valda, ir tik biezs – ar lūgšanām piepildīts. Lūgšanas man palīdz arī visu izturēt, kad uznāk milzīgs nespēks. Zinu, ka man bija milzīga lūgšanu aizmugure – par mani lūdž dažādās lūgšanu grupiņās, arī iepriekšējā draudzē Ādažos un tagad Mazirbē. Manā profesijas aprakstā tas nav rakstīts, bet esmu producete, kas lūdž par savām filmām un par savu komandu.

Mazirbe man ir vismīlākā vieta uz zemeslodes. Tas, ka mēs šeit esam, ir brīnums, uzklauskāms lūgšanas, ko mēs pat neuzdrošinājāmie skaļi izteikt. Pirmo reizi rekolekcijās es te nonācu 2014. gadā, kad tikai divas reizes biju aizgājusi uz baznīcu. Mazirbe man saistās gan ar Jēzus iepazīšanu, gan ar attiecību veidošanu ar Dievu. Atceros, kādā kontemplācijā

runāju ar Jēzu, un Viņš man teica: “Tu visu gribi ļoti ātri un uzreiz.” Tā ir! Bet Viņš teica, lai iepazīstu Viņu pamazām. Viens no veidiem ir klausīties, ko Jēzus saka, ko Bībele saka, bet arī kādi Dieva darbi ir manā dzīvē un kādi Dieva darbi notiek citu dzīvē. Šis ceļš mani veda arī pie tā, ka kļuva par garīgo līdzgaitnieku. Esmu izgājusi gan garīgos vingrinājumus, gan visus apmācību kursus garīgajā līdzgaitniecībā. Esmu vadījusi rekolekcijas un daļu garīgo vingrinājumu. Mazirbe man saistās arī ar attiecību sākumu ar Ivaru un ļoti skaidro apjausmu, kas mēs viens otram esam. Kad nevarēju saprast, kas manā dzīvē ir ienācis, vienā lūgšanā satiku Jēzu pie Marijas, pie viņas pasludināšanas. Runāju arī par to, kas man dzīvē ir svarīgs, un vaicāju, kas man ir Ivars. Jēzus teica: “Ivars ir tavs vīrs.” Tāpēc Mazirbe man ir ļoti īpaša, tāpēc tur dzīvot un kalpot ir milzīga atbildība un – dāvana. ●

Turcija izraida ārzemju kristiešus

Cilvēktiesību organizācija *ADF International* ziņo, ka Turcijas valdība, aizbildinoties ar "nacionālās drošības apsvērumiem", no valsts izraidījusi simtiem kristiešu. Kopš 2020. gada vairāk nekā 200 ārvalstu kristīgo darbinieku spiesti pamet Turciju, un kopumā šo personu skaits sasniedz ap trīs simt piecdesmit. Divu mēnešu laikā vien, no 2024. gada decembra līdz 2025. gada janvārim, noteikti 35 jauni ieceļošanas aizliegumi ārvalstu kristiešiem. Šo sankciju dēļ daudzas protestantu draudzes palikušas bez garīgās vadības, jo daudzi izraidītie bija ordinēti garīdznieki. Turcijas varas iestādes arī ierobežo kristīgo garīdznieku apmācību, aizliedz mācīt Bībeli un apgrūtina draudžu piekļuvi dievkalpojumu telpām. Lai gan valstī notikuši terorakti, nav reģistrēts neviens gadījums, kurā būtu iesaistīti kristieši. ●

Mela Gibsona jaunais projekts pārtop filmā

Sākušies filmēšanas darbi ilgi gaidītajam Mela Gibsona filmas *The Passion: The Resurrection of the Christ* turpinājumam. Jēzus lomu šoreiz atveidos somu aktieris Jāko Ohtonens, aizstājot Džimu Kavīzeli, kurš spēlēja oriģinālajā filmā. Mariela Gariga atveidos Mariju Magdalēnu, pārņemot lomu no Monikas Bellučī. Pēc divdesmit gadiem bija loģiski izvēlēties pilnīgi jaunu aktieru sastāvu, jo gan kino industrija, gan skatītāji šajā laikā ir būtiski mainījušies.

Filmēšana sākusies oktobrī Romas *Cinecittà* studijā, kur Gibsons 2004. gadā uzņēma arī pirmo filmu. Papildu ainās uzņems Itālijas dienvidos – Materā, kā arī Ginozā, Gravinā, Latercā un Altamūrā. Notikumi risināsies divas dienas pēc Kristus krustā sišanas un turpinās stāstu tieši no vietas, kur pirmā filma beidzās, – Kristus augšāmcelšanās rītausmā. Filma iecerēta divās daļās: pirmā iznāks 2027. gada Lielajā Piektdienā, bet otrā – Kristus Debesbraukšanas dienā 2027. gada 6. maijā. ●

Ugunsgrēks un laupīšana Madagaskaras Bībeles biedrībā

Nesen tika izlaupītas un pēc tam aizdedzinātas Madagaskaras Bībeles biedrības telpas. Noziedznieki nozaga datorus un citas ierīces, bet liesmas iznīcināja aptuveni 2700 Bībeļu.

Zaudējumus lēš ap 100 000 eiro apmērā.

Bībeles biedrības galvenais uzdevums ir padarīt Bībeli pieejamu pēc iespējas vairāk cilvēkiem visā Madagaskarā. Tā strādā ar tulkojumiem, īsteno lasīšanas veicināšanas projektus un nodrošina Bībeļu piegādi arī attālākajos reģionos. 2025. gada septembrī valstī sākās ekonomisku problēmu izraisītas nekārtības. Ap 20 cilvēku gāja bojā demonstrācijās, tomēr prezidents nepieņēma un izpildīja tikai daļu prasību. 14. oktobrī konstitucionālā tiesa nodeva varu pulkvedim Maiklam Randrianirinam, kurš trīs dienas vēlāk stājās valsts vadītāja amatā. ●

Atvērtas divas vēsturiskas baznīcas Mosulā

Irākas pilsētā Mosulā pēc vairāku gadu restaurācijas svinīgi atvērtas divas vēsturiskas baznīcas – 7. gadsimta Svētā Toma sīriešu pareizticīgo baznīca un kaldiešu katoļu Al-Tahira baznīca. Tās tika iznīcinātas gandrīz pirms desmit gadiem, kad pilsētu okupēja teroristiskais grupējums "Islāma valsts". Atjaunošanas darbus koordinēja starptautiskais *Aliph* fonds sadarbībā ar Irākas Kultūras mantojuma aģentūru. Projektu atbalstīja arī Parīzē bāzētā katoļu palīdzības organizācija *L'Euvre d'Orient* un Francijas

Nacionālais kultūras mantojuma institūts.

Pirms rekonstrukcijas speciālistiem nācās attīrīt baznīcu teritorijas no mīnām un spridzekļiem. Svētā Toma baznīcā atjaunots 13. gadsimta portāls, rotāts ar Jēzus un apustuļu bareljefiem. Francijā izlieti jauni zvani ar uzrakstiem "Patiesība darīs jūs brīvus" un "Es jums atstāju mieru", un zvani atkal skan pār Mosulu.

Daudzi vietējie kristieši cer, ka baznīcu atjaunošana iezīmēs jaunu sākumu kopienai, kas kara laikā gandrīz bija izzudusi. ●

Atrasts sens zīmogs

Izraēlā arheologi atklājuši labi saglabājusos māla zīmogu ar senebreju uzrakstu "(Pieder) Jedajah, Asajas dēlam". Zīmogs datēts ar 7.–6. gadsimtu p.m.ē., laiku, kad valdīja ķēniņš Josija. Uz zīmoga saglabāties arī pirksta nospiedums, kas, iespējams, piederējis tā īpašniekam, senam valdības ierēdnim. Atrasto artefaktu atklāja projekta *Temple*

Mount Sifting Project pētnieki, kuri kopš 2004. gada pēta Tempļa kalna izrakumu materiālus.

Bībelē vairākkārt minēts kāds Asaja, ķēniņa Josijas kalps, kas palīdzēja īstenot reliģiskās reformas. Pētnieki uzskata, ka zīmogā minētais Asaja varētu būt šī pati vēsturiskā persona. Zīmogs ticis izmantots, lai aizzīmogotu traukus vai maisus. Šādi zīmogi parasti piederēja augsta ranga amatpersonām vai tempļa pārvaldniekiem.

Kristīgās organizācijas *Answers in Genesis* pārstāvis Kens Hems uzsver, ka atradums vēlreiz apliecina Bībeles vēsturisko precizitāti. Arheologi norāda, ka atradums sniedz retu ieskatu Jūdas ķēniņvalsts administratīvajā dzīvē Josijas valdīšanas laikā. ●

Mierinājums neskaidrībā *Malaizija*

Tāpat kā katru rītu, arī 2017. gada 13. februārī mācītājs Reimonds devās uz darbu. Tas notika Malaizijā, Kuala Lumpurā piepilsētā. Pēkšņi sludinātāja automašīnu ielenca vairāki citi transportlīdzekļi un piespieda nobraukt no ceļa. Vairāk nekā desmit vīrieši maskās metās pie Reimonda mašīnas, izsita logus, izrāva mācītāju no automašīnas, iesēdināja vienā no saviem auto un pazuda bez pēdām. Līdz pat šai dienai par pazudušo mācītāju nav nekādu ziņu.

Reimonda meita Estere par uzbrukumu uzzināja no ieraksta sociālajos tīklos. Draugs viņai parādīja video. Estere atcerējās slepkavības draudus, ko tēvs bija saņēmis tikai dažas nedēļas iepriekš, – divas patronas cigarešu paciņā. Vēstījums bija nepārprotams.

Draudus viņš bija saņēmis pēc kratīšanas savā birojā. Varas iestādes apsūdzēja viņu mēģinājumos musulmaņus pievērst kristietībai. Malaizijā pastāv noteikums: ja esi Malaizijas iedzīvotājs, tātad tu esi musulmanis un tevi nedrīkst kristīt vai aicināt mainīt ticību. No aptuveni 33 miljoniem valsts iedzīvotāju gandrīz divas trešdaļas (63,5 %) ir musulmaņi, bet kristiešu ir nepilni 10 procenti.

Nolaupīšanas liecinieki stāstīja par perfektu organizētu operāciju: profesionālu, militāri precīzu, gluži kā filmā. "Kaut kas tāds mūsu valstī vēl nekad nebija noticis. Neviens nav ticis nolaupīts šādā veidā," saka Estere.

Reimonds nāca no nabadzīgas ģimenes, tāpēc viņš nodibināja organizāciju trūcīgo atbalstam, īpaši vientuļajām mātēm, cilvēkiem ar HIV/AIDS un narkotiku atkarīgajiem.

Nolaupītā Reimonda meita Estere.

Atceroties tēvu, Esterei prātā nāk skaidrie kopīgie brīži: peldēšanās sestdienās un hamburgeri pēc tam, savukārt svētdienās – Bībeles lasīšana un Dieva slavēšana. "Mans tēvs bija mans lielākais ticības paraugs. Viņš man iemācīja, kā lasīt un mīlēt Bībeli," saka Estere. Neraugoties uz savu aizņemtību, Reimonds vienmēr atrada laiku bērniem. "Reiz sastrīdējos ar draugiem. Es visu izstāstīju tētim. Viņš klausījās un teica tikai pāris vārdus: "Dievs zina." Šis teikums man palīdz līdz šai dienai. Dievs zina arī to, kas notika ar viņu," saka Estere.

Pēc nolaupīšanas Reimonda ģimene vairākas nedēļas emocionāli svārstījās starp cerību un izmisumu. Viņi kļauvēja pie durvīm, runāja ar lieciniekiem, meklēja atbildes. Divi cilvēki pieteicās ar informāciju, taču reālu pavedienu nebija. Tajā laikā Estere redzēja sapni: "Tētis bija jūrā, kas mirdzēja kā zelts. Viņš peldēja un izskatījās ļoti laimīgs. Kad pamodos, mani pārņēma neaprstāms miers. Es zināju: viņš ir Dieva rokās," atceras Estere.

2019. gadā Malaizijas Cilvēktiesību komisija sāka izmeklēšanu. No tās materiāliem

secināms, ka nolaupīšanā bija iesaistīts Malaizijas slepenais dienests – Īpašā nodaļa. Reimonds bija nonācis varas iestāžu redzeslokā savas reliģiskās darbības dēļ. Tomēr līdz šai dienai nav notikusi oficiāla lietas izmeklēšana.

Kad Estere to uzzināja, viņa atkal iekrita dziļā bezcerībā. Viņa mocīja depresija un trauksme. Viņai šķita, ka tēvam vairs nav nekādu cerību. Tomēr Dievs, Visu mierinājumu avots, stiprināja ģimeni lūgšanās, piemiņas pasākumos un ar solidaritāti, ko izteica cilvēki visā pasaulē. "Tieši šajā tumsā es piedzīvoju, ka Dievs ir ar mums, pat ja patiesība paliek apslēpta," saka Estere.

Tā kā viņas garīgais stāvoklis neuzlabojās, Estere devās uz kristīgu nometni. Tur viņa mācījās no jauna uzticēties Dievam. "Notikums ar tēvu saļodzīja manu ticību. Jutos, it kā mani iemestu dziļā ūdenī bez glābšanas vestes. Soli pa solim es mācījos atkal uzticēties Dievam. Tas bija ļoti grūts ceļš, bet tas mani aizveda līdz dziļākām attiecībām ar Jēzu," saka Estere. "Šajā ceļā es piedzīvoju, ka Dievs caur Jēzu dāvāja man mierinājumu."

Ilgu laiku Estere nerunāja publiski par tēva nolaupīšanu – sāpes bija pārāk lielas. Tikai 2024. gada maijā viņa uzdrošinājās par to stāstīt. "Es vēlos, lai cilvēki uzzina, kas bija mans tēvs un ko Dievs man ir iemācījis caur viņu. Un es vēlos, lai cilvēki, dzirdot viņa stāstu, tiek iedrošināti ticēt Dievam, kurš nes savus bērnus cauri grūtībām un tos mierina," saka Estere. Savas uzrunas laikā viņa citēja tēva mīļāko Bībeles pantu – Jeremijas 33:3: "Sauc pie Manis, un Es tev atbildēšu, un Es tev darīšu zināmas lietas un neizdibināmas lietas, par kurām tu nezini." Tagad Estere studē psiholoģiju, lai palīdzētu cilvēkiem, kas cieš no depresijas un trauksmes.

Reimonda ģimene joprojām nezina, kas ar viņu notika. Tomēr Estere atceras vārdus no 1Pēt 1:6–7: "Par to jūs līksmojaties, šobrīd vēl nedaudz ciezdami, ja tā vajag, dažādos pārbaudījumos, lai jūsu pārbaudītā ticība, kas ir daudz cildenāka par iznīcīgā zelta pārbaudi ugunī, parādītu, ka jūs esat teicami, slavējami un godājami dienā, kad atklāsies Jēzus Kristus." ●

No Stimme der Martyrer 2025, Nr. 10 tulkojusi Ingrida Briede

◀ 3. lpp.

Ko ar to esam ieguvuši, un kur nonākuši? Lietojot nesenās demonstrācijas runas tēlus, tagad mums vajadzētu būt skaidrībā, kuri ir krokodili, kas kāro apēst sauli, un kuri labie zvēri, kas to sargā un atbrīvo. Kuri ir tie, kas traucas līdz Eiropas saimei, un kuri ir atpakaļrāpļi, kas velk uz Kremli.

Vai tiešām ir tik vienkārši? Man un gan jau arī jums ir draugi tā saukto “krokodilu” pusē, kuriem Latvija ir dārga, kas nenogurstoši atbalsta Ukrainu, kas strādā virsstundas, lai kalpotu Latvijas iedzīvotājiem dažādās krīzēs, un kuri nebūt nevēlas izolāciju no Eiropas. Tāpat man un arī jums ir draugi iedomāto “saules sargātāju” pusē, kuri nevēlas, lai skolā mācītu par neskaitāmiem dzimumiem, lai jau pusaudžu vecumā padarītu pieejamus hormonu preparātus vēlāmajai dzimummaiņai un popularizētu abortus. Mēs viens otram izliekam mākslīgus slazdus, kuros iekrītot vieni jūtas spiesti atteikties no svarīgām, arī kristīgām vērtībām, jo tās tiek piedēvētas Kremlim, bet citi – norakstīt Eiropu kā kristīgas vērtības zaudējušu.

Ar tādu attieksmi un retoriku mēs nevis cenšamies būt vienā laivā, bet drīzāk to iztīrīt no visa citādā. Tā darot, laiva kļūst aizvien tukšāka, bet tik ekstravaganu izšķērdību mēs atļauties nevaram.

Foto –
Uldis Muzikants

Jēzus kā vispārzināmu patiesību konstatē, ka sevī sašķelts cilvēks, sašķelta ģimene un sašķelta valsts nevar pastāvēt (sk. Mt 12:25). Tā mēs kļūstam uzņēmīgāki pret dezinformāciju, vieglāk pakļaujamies panikai un nespējam pašorganizēties ārkārtas situācijās. Šķelšanās nekad nav nevainīga vai neitāla. Par to priecājas tikai ienaidnieks.

Mēs šodien topam pārbaudīti mūsu spējā būt kopā vienā laivā, ko saucam par mūsu Latviju. Lai arī mums ir gājis un iet visādi, mēs šajā pārbaudījumā vēl neesam izkrituši. Mēs varam mācīties un turpināt citādi. Savai brīvību un neatkarību alkstošai “kaķa dabal” varam atgādināt, ka neatkarība nenozīmē izolāciju. Mēs varam apdomāt, vai patiesais risks šodien tiešām ir indivīda brīvības un autonomijas zaudēšana vai tomēr vairāk – iespēja pazaudēt to, ko vairākās Āfrikas valstīs sauc par *ubūntu*.

Tas ir pretmets individuālisma skatījumam, kas Rietumu kultūrā tik bieži tiek pasniegts kā pašsaprotams. *Ubūntu* mēdz tulkot: “Es esmu, jo mēs esam.” Nevis – es esmu tāpēc, ka domāju, bet – es esmu tāpēc, ka piederu, kas, protams, neatceļ arī domāšanu. No šīs piederības izriet mana atbildība, uzticība un vēlme dāvināt sevi citiem. Bez šādas attieksmes mazāk spēš panākt mūsu budžeta

prioritātes, Eiropas Savienības dekrēti, Stambulas konvencija vai kādi nacionālie likumi.

Reformācijas svētku un Halovīna dienā trīs stundas ar vilcienu braucu pa kādu Eiropas Savienības zemi, kurā Stambulas konvencija ir ratificēta jau septiņus gadus. Vilciens bija stāvēgrūdām pilns. Ieerti, nogurums, milzīgs troksnis – bērni raud cits pēc cita, trūkst skābekļa. Kādā pieturā iekāpa māmiņa ar diviem bērniem, apmēram trīsgadīgiem dviņu puikām. Jau pie durvīm viņa sāka uz viņiem skaļi kliegt, lai taču iet uz priekšu un pārpildītajā vagonā atrod sev vietas. Tā tas turpinājās divus stundu garumā: bērni raudāja, nomierinājās, atkal sastrīdējās, un māte atkal kļiedza, draudot viņus izsēdināt no vilciena. Daļa pasažieru izlikās, ka nekas nenotiek, citi klusām kratīja galvu, jaunieši pasmīnēja. Izķāpjot viņa, joprojām kļiedzot, stūma bērnus cauri pūlim. Tajā brīdī parādījās kāds vīrietis, acīmredzot tēvs vai dzīvesdraugs. Viņš visu šo laiku bija stāvējis ne vairāk kā divu metru attālumā – neiesaistoties. Tas mani pārsteidza. No sākuma sev jautāju, kā viņš tā atļāvās, bet tad – kā pēc mēs visi pārējie rīkojamies tik līdzīgi? Vai tās bija bailes no kļiedziena vai pārliecība, ka notiekošais mūs neskar? Šī sieviete pārpildītajā vilcienā divu stundu garumā nesaņēma ne mazāko atbalstu. Iespējams, viņa pati bija sāpināta un neapzināti sāpināja tālāk, bet mēs (tālu no *ubūntu*), pagriežot muguru, nepalīdzējām. Un šaubos, vai šādas situācijas spēj atrisināt tikai konvencijas, dekrēti vai likumi.

Varbūt KATRAM no mums sev jāuzdod un jāatrod atbilde uz kādu lielāku un dziļāku jautājumu, nekā parasti to ikdienā darām. Likumu zinātnis mūsu evaņģēlija notikumā Jēzum uzdod tieši tādu jautājumu: “Kas man jādara, lai iemantotu mūžīgo dzīvību?” Tas nav jautājums tikai par pēcnāves dzīvi, bet par labāko dzīves versiju kopumā, jo viena no otras nav atdalāma.

Kā izrādās, ne velti šo cilvēku sauca par likuma zinātāju, viņš zina pareizo atbildi. Viņš zina, ka pie labākās dzīves versijas ved

mīlestība uz Dievu un tuvāko. Taču šķiet, ka zināt vēl nenozīmē spēt to īstenot. Jēzus nepaliek tikai pie pareizas zināšanas. Viņš pārņem iniciatīvu, likumu zinātājam un arī mums, Latvijas iedzīvotājiem, palīdz atbildēt uz ļoti svarīgu jautājumu: “Kurš ir mans tuvākais?”

Jēzus nedod tuvākā definīciju, bet stāsta līdzību par žēlsirdīgo samarieti. Tajā kāds cilvēks dodas bīstamā ceļā no Jeruzalemes uz Jēriku. Viņam nepaveicas – viņš krīt laupītāju rokās. Tie viņu piekauj, aplaupa un pusdzīvu pamet ceļmalā.

Šim nelaimīgajam viens pēc otra paaugstinātājam gan priesteris, gan levīts, abi reliģiski cienījami cilvēki. Jēzus nesaka, ka viņi ir slikti. Viņiem noteikti bija pamatoti, varbūt pat dievbijīgi iemesli tā darīt.

Tad ierodas trešais – samarietis. Tajā kultūrvīdē viņš skaitījās “nepareizais”, svešinieks. Jēzus tā mūs pārsteidz un jau robežas starp “mūsējiem” un “svešajiem”. Samarietis pietuvojas pamestajam, un viņam sasisā kļūst žēl. Viņš apkopj ievainoto, aizved uz viesu namu, samaksā un apsola segt arī turpmākos izdevumus. Kad Jēzus stāsta noslēgumā jautā “Kurš no šiem trim tev šķiet tuvākais bijis tam, kas krita laupītāju rokās?”, likuma zinātājam ir jāatzīst – pat ja samarietis neizskatās pēc “savēja”, tomēr tuvākais ir tieši viņš, “kas parādīja žēlsirdību”.

Lai mēs šodien atbildētu uz jautājumu, “kurš ir mans tuvākais”, mums jāvaicā sev: ko es vispirms izvēlos redzēt? Cilvēku vai ideoloģijas? Un ne mazāk svarīgi: vai esmu gatavs pietuvoties tam, kam sāp, un ļaut sev sajūst līdzjutību? Bez tā mēs iesim viens otram garām, tāpat kā priesteris un levīts to darīja līdzībā. Tāpat kā es un daudzi citi tajā pārpildītajā vilciena vagonā.

Tuvākais nav tas, kas mums patīk vai ir līdzīgs, bet tas, kam vajadzīga palīdzība. Ne tikai tas, kurā plūst mūsu asinis, kurš pārstāv mūsu sociālo slāni, lieto tos pašus vārdus vai pauž vienādas nostājas. Tuvākais nav kategorija, bet attieksme – to nevajag definēt, bet atrast.

Tas var būt svešs bērns, kurš piedzīvojis vardarbību ģimenē vai skolā, jauniešs, kas sociālo mediju pasaulē cīnās ar identitātes un piederības jautājumiem, pieaugušais, kas nonācis atkarībā, zaudējis darbu, bankrotējis biznesā vai kapitulējis ģimenes dzīvē, vai vientuļš, slimību nomocīts seniors.

Izcilais latviešu teologs Egīls Grīslis 1985. gadā Kanādā, kad brīva Latvija vēl bija tikai sapnis, savā grāmatā “Uz ērgļa spārniem” raksta: “Galu galā visai cilvēcei ir viens un tas pats Debesu Tēvs un viens un tas pats

Glābējs. Dzīves ikdienā šo faktu ir viegli aizmirst. Tikai savos smagajos trimdas gados esam pamazām sākuši izprast, ka ikviens mūsu tautietis ir mums tuvinieks! Nav vairs ne maz tik svarīgi, no kura Latvijas novada mēs katrs esam cēlušies. Mēs visi esam latvieši!”

Visi trīs garāmgājēji aplaupītajam varēja būt vienādi tuvi. Tomēr par tuvāko kļuva tikai samarietis, kas rīkojās žēlsirdīgi. Jēzus noslēgumā saka: “Nu tad ej un dari tu arī tāpat.”

Iespējams, viens no virzieniem, kā mēs varam veidot Latviju par vietu, kur cilvēki dzīvo kā tuvākie, nevis kā svešinieki, ir kopienas pieredzes attīstīšana un izmantošana. Dzīvot kopā nav pašsaprotami – mums visiem tas ir jāmacās. Mums ir jāiemācās dalīties, rūpēties un atbalstīt citam citu. Tas sākas ģimenē un turpinās paplašinātajā ģimenē, apkaimes, sociālās, kultūras, profesionālās un garīgās kopienās, piemēram, kristīgajās draudzēs. Es pats esmu piedzīvojis, cik draudze var būt vērtīga kopiena, un tādas mums ir klātesošas katrā Latvijas apdzīvotā vietā. Viņu skaistums un potenciāls atklājas tajā, ka tās pulcina kopā cilvēkus un cilvēkus pulcina ap Dievu. Tajās var atrast garīgu pamatu, izjust piederību, saņemt un sniegt atbalstu. Lai tiktu galā ar dzīves daudzajiem uzdevumiem un izaicinājumiem, tas ir vairāk nekā noderīgi.

Nesen sociālajos tīklos lasīju virsrakstu “Bērniņa ienākšana pasaulē bieži tiek pārāk romantizēta”. Bieži pārāk romantizēta tiek arī bērniņa audzināšana. Kad jaunie vecāki ar to paliek vieni paši – bez paplašinātās ģimenes un draugiem – un vēl notic, ka jāsalīdzinās un nedrīkst atpalikt no citiem, tad nereti spēka pietiek tikai vienam bērniņam.

Turklāt ir jāatzīst, ka šodienas kontekstā daudzi jūtam nedrošību par nākotni. Savukārt bērniņa ienākšana šajā pasaulē nav mēneša, bet turpmākā mūža projekts. Tas ir ne tikai skaists, bet arī drosmīgs solis. Reiz, vēl daudz skaudrākos apstākļos, kristīgajā Baznīcā radās krustvecāku institūts, kurā garīgu un praktisku līdzatbildību par bērniņu uzņēmās ne tikai asinsradinieki. Ticība Dievam, kurš ne tikai sniedz dzīvību, bet par to arī gādā, un palāvība uzticamiem līdzcilvēkiem palīdzēja nedrošību pārvarēt toreiz un var palīdzēt arī mums šodien.

Tāpēc lai mūsu zemē vairojas un nostiprinās kopienas gars! Tieši kopienās dabiski veidojas tas, ko viens cilvēks nevar radīt: uzticēšanās, līdzDALĪBA un kopīga atbildība – vērtības, kas tautu dara stiprāku.

Mums visiem ir pieejama vēl viena,

šodien bieži neatklāta iespēja. Tajās reizēs, kad mūsu sirds iežēlojas, mēs varam justies neērti un nedroši, jo vēl nezinām, ko tas prasīs un kā tas beigsies. Un tomēr, vai nav tā, ka tādos brīžos sevī intuitīvi jūtam, ka tas ir pareizi, dzīvi un pa īstam? No kurienes mūsos šāda intuīcija rodas? Šogad svinam pirmās latviešu valodā Lībekā izdotās grāmatas piecsimt gadu jubileju. Tā bija kristīga grāmata, kas latviski latviešiem stāstīja stāstu par žēlsirdīgu un mīlošu Dievu, kurš sevi atklāja Kristus personā. Daudz vairāk nekā piecsimt gadu garumā šī vēsts ir mūs vienojusi un veidojusi mūsu tautas dvēseli.

Jēzus šo līdzību stāsta ikvienam, kurš vēlas piedzīvot savas dzīves vislabāko versiju. Žēlsirdīgais samarietis tajā nav mums tikai labs un atdarināms piemērs. Ar šo līdzību Jēzus mums atklāj sevi – savu dvēseli. Mēs šo skaisto un vienreizējo dzīvi nevaram nodzīvot, ne reizi netopot ievainoti, bez nolauptiem sapņiem un neziņu par nākotni. Tādos brīžos Dievs nav tālu. To mums atklāj krusts, kurā Dievs darīja to pašu, ko samarietis līdzībā, – Viņš tuvojās cilvēka ciešanām un uz sevi uzņēmas to, no kā citi atkāpās.

Brīžos, kad mūsu sirds iežēlojas un mīl, mēs esam dzīvā saiknē ar Dievu, kādu mūsu dvēsele pazīst vai varbūt mūsu kolektīvajā atmiņā vēl tikai nojauš. Šādos brīžos – būt “samariešiem” jeb cilvēkiem šī vārdā dziļākā nozīmē – mums nav smagi jānopūlas, mēs vienkārši piedzīvojam, ka tādi esam.

Lielas ciešanas un liela mīlestība ir tās, kas veido cilvēku par dziļu, jūtīgu un stipru. Līdzīgi ir ar tautu, kas daudz ir cietusi, daudz mīlējusi un apzinās, ka ir Dieva mīlēta. Pat ja šķeļoša retorika krāso pasauli melnbaltu, mums tādēļ nav jākļūst par sekliem cilvēkiem. Mūsos ir Dieva radītas dzīles, kur lietas ieraugām citādi – krāsu niansēs. Tur mūsos dzīva ir spēja just un domāt dziļāk, ne tikai par savu labumu, spēja pazīt svarīgo un par to pastāvēt.

Vai esat jau redzējuši biogrāfisko drāmu “Tīklā. TTT leģendas dzimšana”? Pamodinoši un savilņojoši! Vīrietis man blakus neuzkrītoši slaucīja asaras. Filmas beigās cilvēki zālē aplaudēja. Kad piecēlāmies un gājām ārā, asaras slaucīja vairāki. Šis stāsts mums bija palīdzējis nonākt vietā, kurā nevienam klātesošo negribējās iedalīt “mūsējos” un “viņējos”. Sveši cilvēki jutāmies kā savējie. Sajūta bija brīnīšķīga, jo tā bija un ir Dieva radīta realitāte – viena laiva, viena Latvija.

Izbaudīsim šo svētku dienu: dziedāsim himnu, lūgšim, ticēsim, svinēsim un priecāsimies par mūsu Latviju. Āmen! ●

Adventa laika notikumi Ropažu baznīcas Gaismas dārzā

Atnāciet un ļaujieties sajūtu burvībai Ropažu baznīcas īpašajā atmosfērā!

Bet eņģelis tiem sacīja: “Nebīstieties! Jo redzi, es jums pasludīnu lielu prieku, kas visiem ļaudīm notiks.” (Lk 2:10–11)

30. novembrī plkst. 12.00 ar Adventa laika pirmās svētdienas dievkalpojumu LELB Ropažu draudzē sāksies Gaismas dārza Ziemsvētku laika notikumi, kuri ilgs līdz Zvaigznes dienai, 2026. gada **6. janvārim**. Ropažu draudze aicina ikvienu piedzīvot īpašu svētku noskaņu dievnama Gaismas dārzā. Šajā laikā ikvienam būs iespēja apstāties un sajūst Adventa laika būtību – mieru, cerību un mīlestību. Tā būs lieliska sajūtu pieredze, ko iespējams gūt tikai īpašā vietā un laikā – Ropažu baznīcā, Gaismas dārzā.

Gaismas dārzs apskatāms katru dienu:

- darbdienās no 16.00 līdz 20.00,
- sestdienās no 11.00 līdz 20.00,
- svētdienās 12.00 – dievkalpojums, pēc tam baznīcu varēs apskatīt no 14.00 līdz 20.00.

Adventa laikā plānoti 18 koncerti (vairāk informācijas www.ropazugaismasdarzs.lv), ienākumi no biļešu pārdošanas tiek novirzīti Ropažu baznīcas atjaunošanai.

Svarīgi! Apmeklētājiem, kuri neplāno doties uz koncertu, 30 minūtes pirms koncerta sākuma piekļuve baznīcai tiks slēgta, lai ne-traucētu koncerta gaitu. ●

Ziemsvētku dārzs “12 svētās nakts” Torņakalnā

Adventa pirmajā svētdienā, 30. novembrī, teritorijā pie Rīgas Luterā baznīcas Torņakalna ielā 5 jau ceturto gadu pēc kārtas iemirdzējās Ziemsvētku dārzs “12 svētās nakts”, kas būs atvērts interesentiem līdz pat 6. janvārim, Zvaigznes dienai.

Ziemsvētki mūsdienu pasaulē joprojām ir vieni no nozīmīgākajiem svētkiem – laiks, kurā sabiedrība neatkarīgi no dažādības un ikdienas ritējuma intuitīvi tiecas pēc tuvības, miera un kopības. Tie ir kā klusa gaisma cilvēka dzīves laikā, tie atver telpu, kurā

apstāties un atcerēties to, kas patiesi svarīgs. Ziemsvētku laiks tradicionāli sākas 24. decembra vakarā un ilgst līdz Zvaigznes dienai, 6. janvārim.

Divpadsmit dienu un nakšu periods tiek uzskatīts par simbolisku pāreju – starp gadiem, starp gaismu un tumsu, starp ārējo un iekšējo pasauli. Tas ir kā noslēpumains laika logs, kurā pasaule kļūst klusāka un dvēsele – dzirdamāka. Pirms šā svētku laika ir Advents – četras nedēļas ilgs gaidīšanas un gatavošanās laiks. Tam ir ne tikai reliģiska vai kultūras tradīcija, bet arī garīgs aicinājums:

pievērsties sev, pārdomām, attīrīties no steigas un trokšņa, lai radītu vietu Gaismas atnākšanai savā iekšējā pasaulē.

Tāpēc tieši šajā laikā Rīgas Luterā draudze vēlas dāvēt iespēju pēc iespējas plašākam cilvēku lokam – Rīgas iedzīvotājiem, īpaši Torņakalna, Āgenskalna un tuvējo apkaimju kopienām, kā arī pilsētas viesiem – piedzīvot šo gada nogales periodu kā vienu no dziļākajiem un garīgi bagātākajiem notikumiem. Draudze aicina ģimenes, bērnus, jauniešus un seniorus nesteidzīgā siltā gaisotnē ienākt svētku laikā kā iekšējā ceļojumā – vietā, kur aug garīgā inteliģence, atdzimst cilvēciskā tuvība un stiprinās savstarpējā kopība.

Tā ir iespēja ne tikai svinēt, bet arī piedzīvot – būt līdzās, būt sev un būt kopā. Ziemsvētku dārzā apmeklētājus sagaida izgaismots egļu parks, vides un instalāciju objekti, stilizēta Jēzus silīte, kurā katrs varēs iegulties, dārza oranžērijā radošām meistarklasēm un citām aktivitātēm, vairākas uguns-kuru vietas, apgaismoti 12 pārdomu stendi ar pārdomu tekstiem, pasta kastīte Jaunajam gadam, foto stūrītis jaukām atmiņām, ierīkota vieta vēribas un apzinātības praktizēšanai, īpašā vietā novietota un izgaismota Rīgas Luterā baznīcas pulksteņa vecā ciparnīca,

uz kuras katrā Adventa svētdienā pēc dievkalpojuma tiks aizdegta Adventa svece, bet Ziemsvētkos katru vakaru viena 12 svēto nakšu svece.

Pasākumu dienās kioskā valdīs dzīvīga svētku rosība, apmeklētājus priecēs Ziemsvētku noskaņa ar sirsnīgiem piedāvājumiem – būs pieejami silti dzērieni un uzkodas, radot iespēju ne tikai sasildīties, bet arī satikties un izjust svētku noskaņu kopā.

Ik Adventa svētdienu dārza oranžērijā būs iespēja piedalīties dažādās meistarklasēs – egles rotājumu izgatavošanā un pārlošanā, Adventa un Ziemsvētku dekoru veidošanā, dāvanu saiņošanā, pieredzes praksē *Per luttum ad pax* (Caur netīrumiem uz mieru), kā arī Lielajā svētku loterijā, spēlēt brīvdabas spēles un piedalīties citās aktivitātēs.

Ārpus konkrētām pasākumu dienām Ziemsvētku dārzs ik dienu būs izgaismots

un atvērts apmeklētājiem tā izstaigāšanai un mierīgām pārdomām līdz pat Zvaigznes dienai, 6. janvārim

Pasākumos ieeja ir bez maksas.

Projektu īsteno nodibinājums “Torņakalna fonds” ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu.

Nāciet un pieredziet gaismu, svētku noskaņu un mieru Torņakalnā! Vairāk informācijas: www.luteradraudze.lv ●

Aicinājums Adventa laikā ziedot mūsu Baznīcas misijai INDIJĀ

Pāvils Brūvers, bīskaps emeritus

Mūsu Baznīcā par tradīciju kļuvis 1. Adventa svētdienā vākt ziedojumus misijai Indijā. Šo tradīciju aizsācis mācītājs Roberts Feldmanis. Mūsu Baznīcas misija Indijā iesākās 1933. gadā, kad LELB pirmā bīskapa Kārļa Irbes meita Anna Irbe sāka savu kalpošanu Tamil Nadu apvidū. Tobrīd par misijas attīstību rūpējās LELB Misijas sekretārs, mācītājs Roberts Feldmanis.

Pēc padomju okupācijas LELB šo misijas kalpošanu bija spiesta pārtraukt, bet kopš 2012. gada rūpes par misiju Indijā atkal uzņēmusies mūsu Baznīcas Misijas nozare.

Indijas misijas atbalsta fonda vadītājs mācītājs Gints Polis šajā rudenī kārtējo reizi apmeklēja mūsu brāļus un māsas Indijas misijā, lai viņus stiprinātu un iedrošinātu sekošanā Kristum un tālākai kalpošanai saviem tuvākajiem. Viņš atzinīgi novērtēja misijā paveikto.

Ar LELB piešķirtajiem līdzekļiem misijas darbs tiek uzturēts pamatlīmenī, bet darbu uzlabošanai un tālākai attīstībai joprojām nepieciešami ziedojumi. Tāpēc mūsu lūgums ir gan draudzēm, gan atsevišķiem draudžu locekļiem šajā Adventa laikā atvērt savas sirdis un makus mūsu brāļiem un māsām Indijā un atbalstīt visas vai kādu no šīm piecām īpašajām vajadzībām:

1. Zēnu patversmes darbības uzturēšanai Kalpoondi ciema Misijas centrā, kur aizvien rodas kādas ārpuskārtas vajadzības un neparedzēti izdevumi.
2. Vakara klasēm piecos dažādos ciematos, kuros dzīvo galvenokārt pašu zemāko kastu ļaudis vai tie, kas ir ārpus kastām. Viņu bērniem tiek palīdzēts skolas mācībās, īpaši veicinot viņu angļu valodas zināšanas un palīdzot apgūt dažādas noderīgas iemaņas.
3. Ļoti vajadzīgs ir materiālais atbalsts trim draudzēm, kurās pēc svētdienas dievkalpojuma tiek rīkota kopīga maltīte. Šajās maltītēs tiek ieaicināts jebkurš ciemata ie-

dzīvotājs, nešķirojot, kurai ticībai viņš vai viņa pieder, tādējādi praktiski atklājot viņiem Kristus mīlestību.

4. Zēnu patversmē nepieciešama regulāra veselības uzraudzība, ko apņēmusies veikt vietējā aptiekāre. Viņa reizi nedēļā ierodas Zēnu patversmē, lai novērtētu puiku vispārējo veselības stāvokli, nepieciešamības gadījumā iedod zāles vai arī nosūta pie atbilstošā speciālista.

5. Papildu finansiāls atbalsts ik mēnesi būtu vēlams visiem Misijas kalpotājiem ikmēneša elementārās izdzīvošanas nodrošināšanai.

Visas šīs īpašās vajadzības prasa papildu līdzekļus, tāpēc aicinu savu ziedojumu novēlēt vai nu visai misijai kopumā, vai kādai no šīm piecām vajadzībām.

Pateicība visām draudzēm un katram atsevišķam ziedotājam, kas līdz šim atbalstījuši Annas Irbes misiju, un jau iepriekš no sirds pateicos katram, kas to darīs arī šogad.

Lai Dievs bagātīgi svētī katru ziedotāju! Lai īpaša Dieva žēlastība un Viņa svētība pavada jūs šajā Adventa laikā! ●

Rekvizīti ziedojumiem:

“Annas Irbes Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Indijā atbalsta fonds”
Reģ. nr.: 40008224954
“Swedbank” AS,
konta Nr.: LV85 HABA 0551 0550 3347 4
Juridiskā adrese:
“Kalnazoli” Raiskuma pagasts,
Cēsu novads, LV-4146, Latvija
Kontaktpersona mācītājs Gints Polis
Mob. t. nr.: +371 2830 1530
E-pasts: aimi@aimi.lv

Dēls – mans ārsts

Lindas Kalniņas liecība

Šī ir tikai viena no liecībām par Dieva darbu manā dzīvē, bet līdz šim spēcīgākā, jo ik dienas, kad paveros uz savu dēlu, to atceros un pateicos Dievam par viņu. Tas notika laikā, kad biju jau četru bērnu mamma un tikai nesen kā atgriezies izaicinošā darbā nozīmīgā starptautiskā projektā. Lielā atbildība, ikdienas stress, sarežģījumi attiecībās un negulētās nakts darīja savu, un pēkšņi attapos, ka esmu kļuvusi par mūsdienās populārās veģetatīvās distonijas upuri. Tie, kas pazīst šo slimību, zina, ka paštrināta sirdsdarbība, pārsitieni, reiboņi, vemšana un paaugstināts asinsspiediens ir tikai daži no simptomiem, kas var piemēlēt jebkurā brīdī, bet biedējošākās ir nevaldāmas panikas lēkmes un bailes nomirt. Nepalīdz arī tas, ka medicīniski tam netiek atrasts apstiprinājums. Tā nu pēc kārtējā "ātro" izsaukuma es gulēju slimnīcā, lai mani rūpīgi izmeklētu un atrastu simptomu cēloni. Brīdī, kad atrados pie sistēmas un raudzījies, kā vēnā lēni pil fizioloģiskais šķidrums, mani piemeklēja kārtējā panikas lēkme. Sirds nenormāli dauzījās, bija vēlme sistēmu izraut un kaut kur bēgt, bet es gulēju savā gultā un sapratu, ka tūlīt miršu. Tajā brīdī sāku lūgt Dievu, lai Viņš dod jēl kādu zīmi, ka tomēr nemiršu. Stāstīju Viņam, ka man ir četri bērni, kas vēl jāaudzina, ka nevaru un negribu mirt tagad slimnīcas gultā. Pēc brīža sistēma bija izpilīnāta, atnāca māsiņa to noņemt, un pieceloties trauksme bija mazinājusies. Dažās nākamajās dienās mani pilnībā izmeklēja, pārbaudot sirdi, asinsvadus, nervu sistēmu, vēdera dobumu, un pēc pāris dienām palaida mājās ar ieteikumu dzīvot

lēmāk. Bet, atbraucot mājās un atsākot ikdienas gaitas, uzrādījās vēl viena problēma – manas mēnešreizes kavējās. Nodomāju, ka stress un slimnīcas pārbaudes izjaukušas arī manu ciklu. Liels bija mans pārsteigums, kad, aizejot pie ārsta, uzzināju, ka esmu gaidībās. Zinot, ka pirms pāris nedēļām man jau bija bijusi ultrasonogrāfija, negribēju dakterei ticēt, bet tai pašā laikā skaidri apzinājos, ka vēl tiešāk Dieva atbildi manai lūgšanai būtu grūti iedomāties: es vēl nemiršu, jo dzīvība ir man! Lai arī to sapratu, cilvēciski šo atbildi bija grūti pieņemt. Kā gan piektais mazulis varētu iet kopā ar jau esošo "bagāžu" – četriem bērniem, lielo darba projektu, manu vecumu virs četrdesmit un veģetatīvo distoniju, kuras apkarošanai biju jau sākusi lietot medikamentus? Mana tā brīža ginekoloģe vēlīgi norādīja, ka iespējams, bērniņš piedzimis slim un neviens mani nenosodītu, ja izņemtu to nepaturēt. Savukārt vīrs stiprināja, sakot, ka līdzās četriem veselīgiem bērniem gan jau izaudzināsim piekto arī tad, ja viņš piedzimis slim. Bet man pašai viss notiekošais bija kā lielākais ticības dzīves eksāmens, kā publisks apliecinājums tam, ka ticu ne tikai prāta līmenī, bet arī sirdi. Toreiz pieķēros apustuļa Pāvila vārdiem vēstulē tesalonīķiešiem: "Jūsu aicinātājs ir uzticams, Viņš būs arī darītājs." Es sapratu, ka man tikai jādzīvo dienu pēc dienas, bet Dievs audzēs jauno dzīvību un mani pasargās. Tikko kā lēmums par labu dzīvībai manā sirdī apstiprinājās, sakārtojās arī mana veselība. Kopš tā laika nu jau 14 gadus veģetatīvās lēkmes vairs neesmu piedzīvojuši. Dēls piedzima sveiks un vesel, un dažreiz

saku, ka viņš ir mans ārsts. Un katru dienu atceros, ka patiesais dzīvības devējs un uzturētājs ir Debesu Tēvs, kam visa slava un pateicība mūžīgi.

LŪGŠANA

Oskars Smoļaks, mācītājs

Dzīvības Devē un Uzturētāj, Tu Dievs, kas esi, biji un būs. Tu, kas esi mūžīgā dzīvē, Tu esi mūs radījis dzīvei un esi mūsos ielicis vēlēšanos dzīvot, paldies, ka Tu mūs neatstāji brīžos, kad mūsu dzīve un dzīvība ir apdraudēta, ievainojama un trausla, paldies, ka mūs neatstāji, kad esam nobijušies un izmisuši, paldies, ka Tava palīdzība nāk veidos, kā mēs to pat nespējam iedomāties. Paldies, ka Tev vienmēr ir vislabākie risinājumi pat vislielākajiem mūsu dzīves samezģojumiem. Tev, kas esi mūsu Aicinātājs un Darītājs, Kungs, šodien Tev uzticam visas sirdis, kuras ilgojas pēc drošības Tevī, kuras nospiestas zem "nevaru" un "nespēju" smaguma. Kungs, novel šos akmeņus no sirdīm un ļauj piedzīvot, kā Tavā spēkā, visu neiespējamo lietu Dievs, katrs "nevaru" un katrs "nespēju" pārtop par "varu" un "spēju". Mēs pateicamies Tev, ka, dāvinot bērnus, Tu ļauj mums cerēt, ka šai pasaulei un mums ir nākotne. Paldies, Kungs, ka katrā bērniņā Tu sūti mums palīdzību, tāpēc šodien lūdzam, Kungs, par katru klēpi, kuru Tu esi piepildījis ar dzīvību, par katru māmiņu, kas zem savas sirds nes bērniņu, par katru ģimeni, par katru mammu un katru tēti, un katru bērniņu. Mēs lūdzam, Kungs, lai varam paļauties un uzticēties, ka, Kungs, arī šajā tik lielajā un skaistajā mīlestības atbildībā Tu ne vien ļauj mums kā vecākiem rūpēties par saviem bērniem, gādāt, lolot un audzināt, bet, Kungs, ka caur viņiem Tu arī mūs dziedini, ka caur viņiem nāk Tava palīdzība mūsu dzīvei. Un, Kungs, ka caur viņiem varam augt Tev pretī, uzticoties un paļaujoties, ka kopā ar Tevi, Kungs, spējam vairāk, nekā domājam.

Mūsu Tēvs debesīs, svētīts, lai top Tavs vārds, lai nāk Tava valstība, Tavs prāts, lai notiek, kā Debesīs, tā arī virs zemes. Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem, un neieved mūs kārdināšanā, bet atpestī mūs no ļaunā, jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi mūžos, āmen. Lai mūs svētī un pasargā Visvarenais Dievs Tēvs un Dēls un Svētais Gars, āmen. ●

MŪSU KALPOŠANAS LAIKA SKALA

Nelielam ieskatam pievienoju zīmīgākos pieturas punktus mūsu kopīgajā kalpošanas ceļā. Mūsu pirmais izlaidums lika par to vēlreiz aizdomāties.

Četrpadsmitā vēstule no Tanzānijas

Mīlie draugi, pēdējo mēnešu laikā atkal visa kā ir bijis daudz. Divi spīgtākie notikumi vēl arvien ir svaigā atmiņā: mūsu pamatskolas pirmais izlaidums un Tanzānijas vēlēšanu nemieri.

Palūkojieties uz šiem priekā pārņemtajiem jauniešiem, kuri nupat ar labām sekām beiguši pamatskolu! Vai nav skaisti? Mūsu pirmais izlaidums. Daļu no viņiem esam vadījuši izglītības ceļā kopš pirmsskolas vecuma. Kāds prieks un lepnums ir bijis redzēt viņus pieaugam, veidojamies par gudriem un motivētiem jauniešiem. Pat neticas, ka šādi kopā pagājuši jau astoņi gadi. Ceram, ka līdz ar pamatu, kas likts viņu izglītībai, viņi ir varējuši iepazīt sevi arī kā Dieva bērnus un Viņa apsolījuma mantiniekus. Turpinām lūgt, lai viņu nākamais dzīves un izglītības posms būtu vēl aizraujošāks.

Gatavošanos svinībām teju draudēja izjaukt ārkārtas situācija, kādā Tanzānija atradās pēc oktobra beigās notikušajām preziden-

ta un parlamenta vēlēšanām. Šī ir viena no drūmākajām lappusēm Tanzānijas nesenajā vēsturē, ko iekrāsojis valsts politiskais monopols un nemiers zaudētās dzīvības. Cilvēki alkst godīgas demokrātijas un vārda brīvības. Mēs nezinām, kādu lomu šie notikumi vēl spēlēs Tanzānijas tālākajā attīstībā. Šobrīd lūdzam, lai 9. decembris, kurā plānotas jaunas protesta akcijas, pāietu mierīgi un bez sadursmēm.

Pakāpjoties vēl dažus mēnešus atpakaļ, nevaru nepieminēt misijas grupu un draugu viesošanos. Nu jau mums ir izveidojusies pastāvīga sadarbība ar vairākām draudzēm no ASV un citām valstīm. Katra grupa ir bijusi par lielu svētību, un ir lieliski redzēt, kā Dievs viņus lieto atšķirīgos veidos. Vieni vairāk darbojas skolā, citi sludina un aizlūdz, vēl citi palīdz praktiski. Esam pateicīgi par šādu atbalstu un līdzīgu darbošanos. Vieni mēs to nekad nespētu. Svahili valodā ir teiciens *Umoja ni nguvu*, kas nozīmē, ka vienotība ir spēks. Un lai tā arī būtu – kā ticībā, tā darbos...

Jūnijā bijām Latvijā, un tas bija lielisks laiks, lai satiktu ģimeni, draugus un atpūstos. Lūkasam bija iespēja piedalīties ātrkubotā sacensībās Upsālā, Zviedrijā, kur viņš pārspēja Barbadosas nacionālos rekordus vairākās kategorijās. Es beidzot saņēmu Luterā Akadēmijas diplomu. Šobrīd ikdienas ritējums – man mājācība ar bērniem (Lūkass – 4. klasē, Adelīna – pirmsskolā), Kevinam skolas vadība un pārraudzība – palīdz noturēt ritmu un fokusu, lai turpinātu strādāt Dieva godam. Bet neaizmirstam arī pasapņot (piemēram, par vidusskolas izveidi Bviti tālākā nākotnē) un svinēt dzīvi (decembrī Kevins atzīmēs !!! 50 gadu jubileju).

Te arī mēs visā krāšņumā un dziļā pateicībā Dievam par ikkatru dienu šajā mūsu kalpošanas ceļā. Šis bija mirklis Kigali, Ruandā, kad, ejot pa ielu, Kevins pēkšņi apstājās, lai palūgtu mūs nofotografēt. Un tas tik simboliski iezīmē mūsu dzīves ceļa savdabību un vienlaikus svētību: es – latviete un viņš – barbadosietis Tanzānijā satikās un iemīlējās... Un viss pārējais jau ir vēsture... ●

Mīlestībā,
Kevins, Santa, Lūkass un Adelīna

Tanga nākamajā dienā pēc vēlēšanām – noskaņojums sabiedrībā mainījies gluži tāpat kā laikapstākļi. Uz plakāta Tanzānijas bijusi un tagadējā prezidente *Samia Suluhu Hassan*, kura sakās uzvarējusi ar 97,5 % balsu vairākumu, kaut daudzi to apšaubā.

Draugu organizētās aktivitātes mūsu skolas un ciema bērniem. Daždien kopējais bērnu skaits bija tuvu pieciem simtiem.

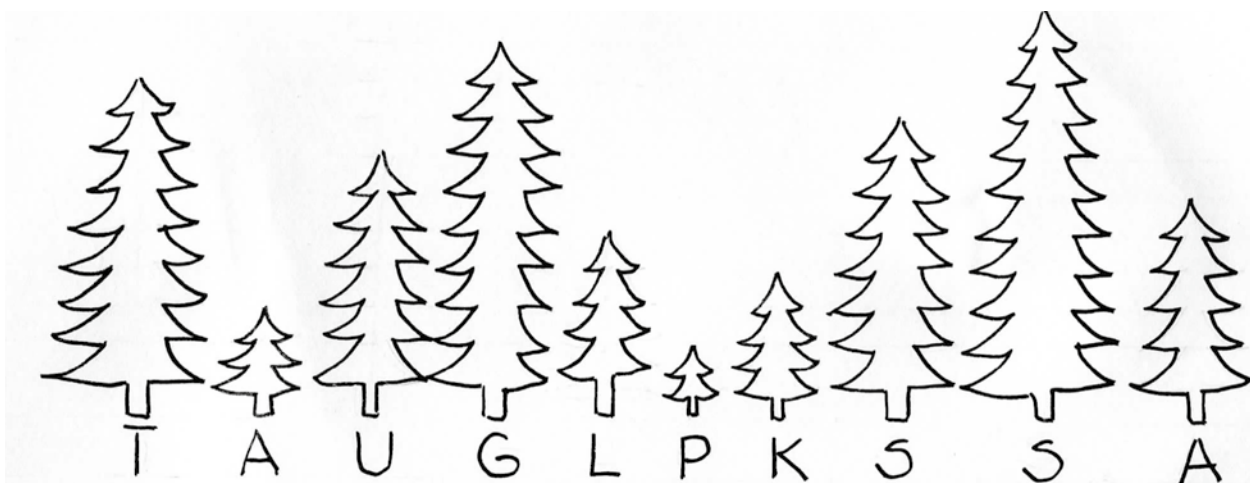
- * Dieva likums mums liek mīlēt un paklausīt saviem vecākiem.
Glīti pāraksti 4. bausli rakstītiem burtiem!

GODĀ SAVU TĒVU UN MĀTI, LAI TAVAS DIENAS BŪTU ILGAS TAJĀ ZEMĒ, KO KUNGS, TAVS DIEVS, TEV DOD.

1. uzdevums

- * Sākot no mazākās eglītes, pakāpeniski pārejot uz lielāko, atšifrē burtus un izlasi, kāds bija Jēzus pusaudža gados! Izkrāso svētku eglītes!

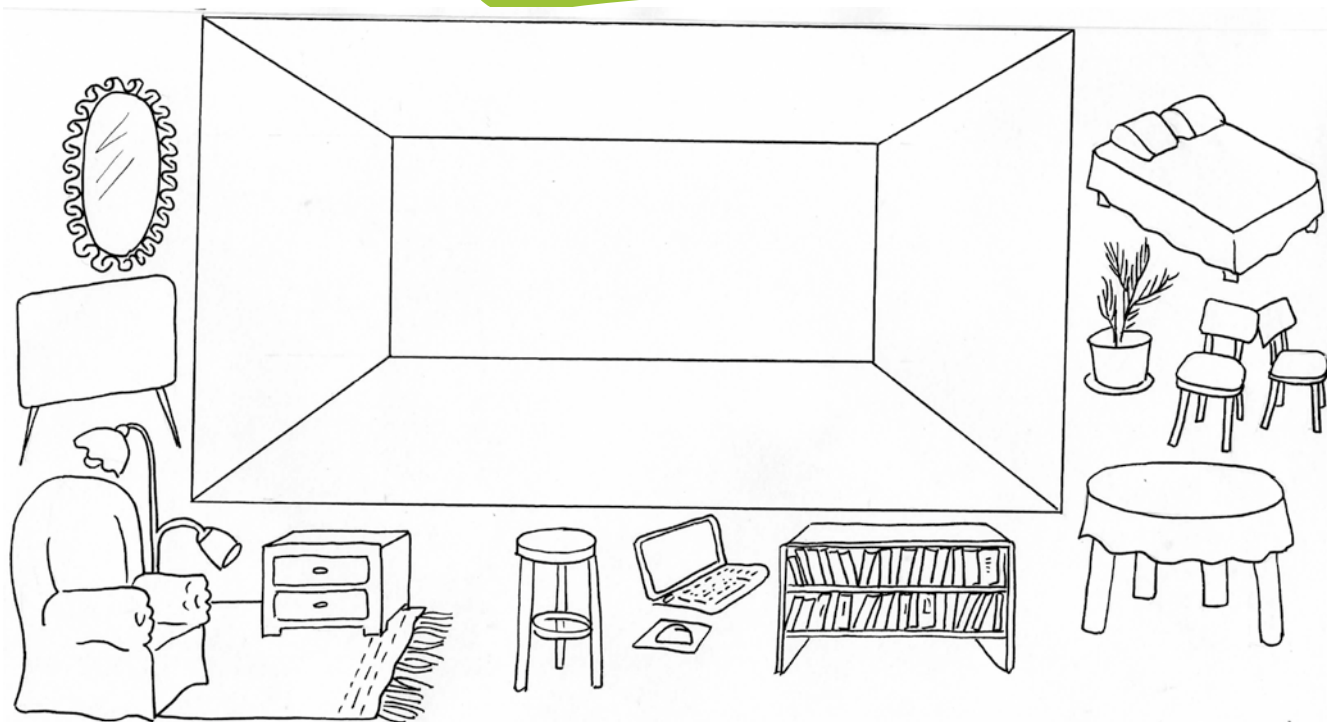
2. uzdevums

- * Jēzus gāja vecākiem līdzī un nonāca Nācāretē, un bija tiem

3. uzdevums

Ceturtais bauslis
Tev būs savu tēvu un māti godāt, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes.

- * Iekārto saviem vecākiem skaistu istabu! Izdomā, kur būs logs, durvis, kādā krāsā būs sienas! Uzzīmē trūkstošās mēbeles vai priekšmetus!

Vai tu godā vecākus?

Ivars Jēkabsons, mācītājs

Baznīcā tikko bija Mūžības svētdiena. Tā ir diena, kad atceramies savus mīļos, kuri jau ir debesīs. Arī mazā Jūlija šajā dienā atcerējās savu vecmāmiņu. Vecmāmiņa vienmēr prata viņu nomierināt, ieklausīties un samīļot. Tagad viņa ir pie Dieva. "Paldies Tev, Dievs, par manu vecmāmiņu," Jūlija klusībā sacīja. Mīlestība nebeidzas, tā turpinās arī tad, kad cilvēks ir aizgājis pie Kunga debesīs.

Ikdienā Jūlijai līdzās ir mamma. Viņa māca atšķirt labo no ļaunā, saprast cilvēkus, lūgt un piedot. Kad mamma saka: "Jūlij, lūdzu, sakārto galdu", tas nav tāpēc, ka viņai patīk komandēt, bet tāpēc, ka viņa māca dzīvi. Mamma ir kā siltā gaismas virtuvē – ne pārāk spilgta, bet vienmēr klātesoša.

Jūlijas tētis strādā uz kuģa. Reizēm viņš ir prom vairākas nedēļas. Bet katru dienu viņš domā par Jūliju, sūta bildes, vēstījumu "labrīt!" no kuģa klāja un reizēm pat zīmē

sirsniņu uz miglainā iluminatora stikla. Tētis mīl Jūliju, pat tad, kad nevar būt mājās. Bet tuvojas Ziemsvētki, ģimene būs atkal kopā. Jūlija tos gaida. Un jo īpaši dāvanas! Bet visvairāk to satikšanos, kad visa ģimene ir kopā. Dievs cilvēku ir radījis ģimenei, attiecībā, lai tur būtu laimīgs, svētīts. Ceturtajā bauslī Dievs saka: "Godā savu tēvu un māti." Un apustulis Pāvils to paskaidro: "Bērni, klausait saviem vecākiem visās lietās, jo tas patīk Tam Kungam." (Kol 3:20)

Jūlijai patīk, kad ir kārtība, pat ja ne vienmēr gribas visu kārtot. Taču padomā mazliet par kārtību! Vispirms – kārtība dara dzīvi drošu. Tāpat kā ceļu satiksmē, ja ievēro noteikumus, visi var droši braukt. Otrkārt, paklausība palīdz atrast savu vietu ģimenē. Mammai ir uzdevumi. Tētim ir uzdevumi. Un arī bērniem ir svarīgi uzdevumi. Paklausība ir veids, kā tu saki: "Ar mani var rēķināties." Ģimene ir kā komanda. Tāpat kā sporta spēlē – noteikumi nav domāti, lai kāds ciestu, bet lai spēle būtu godīga un priecīga.

Bet ko darīt, ja ģimenē neievēro Dieva likumus un ja nav viegli? Ir bērni, kuriem tētis vai mamma ir tālu – miruši vai daudz strādā, vai ir vēl citi iemesli. Ir bērni, kuriem mājās reizēm valda strīdi un pieaugušie nav taisnīgi. Tad 4. bauslis var būt grūtāks. Dievs to zina.

Bet Viņš var sūtīt mums citus labus cilvēkus, kuri palīdz (vecvecākus, krustvecākus, skolotājus), arī draudzi, kur jūtamies droši, kas ir kā ģimene, kuras Tēvs ir Dievs. Un Viņš, Debesu Tēvs, pats ir līdzās, kad ir grūti. Godāt vecākus nozīmē meklēt labo, cik tas ir iespējams, nevis ļaut, lai pret tevi izturas netaisnīgi.

Jūlija sacīja lūgšanu:

Paldies Tev, Dievs, par manu vecmāmiņu debesīs. Paldies par mammu, kas mani māca. Paldies par tēti jūrā, kas domā par mani. Palīdz man mīlēt un cienīt savus vecākus. Un, lūdzu, esi ar tiem bērniem, kuriem tas ir grūti. Āmen. ●

KĀDU LŪGŠANU SACĪTU TU?

Runā, Kungs!

4. uzdevums

- * Izlasi Pirmās Samuēla grāmatas 3. nodaļu no 1. līdz 10. pantam un 19., 20. pantu! Apskati zīmējumu!

Cik reizes zēns Samuēls bija paklausīgs? _____

Sagatavojusi
Rīgas 1. Kristīgās pamatskolas
direktore Iveta

Horizontāli: 2. Nemirstība. 7. Vērsties (pie Dieva) ar kādu lūgumu, vajadzību, arī pateiciību. 8. Galvenā, parasti bīskapa, baznīca; katedrāle. 9. ... Dieva mierā – būt nomirušam. 10. LELB SIA "Pastorāts" valdes priekšsēdētājs ... Ozoliņš. 11. Ļauno garu valdnieks, melu tēvs. 12. Izpatikt, piemēroties cita dabai. 14. Vecāmāte (sar., žarg.). 15. Sveiciens atvaļinoties (sar.). 18. Svētais (arī Neticīgais) ... – viens no Jēzus Kristus divpadsmit apustuļiem. 19. Upe Pireneju pussalas ziemeļaustrumos Spānijā, ietek Vidusjūrā. 20. Vieta (parasti īpaši sagatavota), kur uzturas un gul dzīvnieks un viņa mazuļi. 22. "Nepateicība – pasaules ...". 23. Pazemes dobums vai eja Zemes garozas augšējās slāņos. 24. Debesu dievs šumeru (senās Dienvidmezopotāmiņas iedzīvotāju) reliģijā. 26. Bībeles persona, Ādama un Levas vecākais dēls. 30. Baidīties, neiedrošināties. 31. Lokans, elastīgs (parasti sutināts kārkla vai vīksnas) zars, ko izmanto pinumiem. 32. Svētais ... Kristītājs bija sludinātājs un askēts, kurš, pēc evaņģēlija, kristīja Jēzu Kristu. 33. Čigāni. 34. ... Iskariots bija viens no divpadsmit Jēzus Kristus apustuļiem, kurš nodeva Jēzu par 30 sudraba gabaliem. 35. Attēlā – ... evaņģēliski luteriskā baznīca.

Vertikāli: 1. Ebreju svētvietā Jeruzalemes vecpilsētā, Izraēlā – Raudu ... 2. Dieva un pārdabisku spēku esamības noliegšana; atteikšanās no reliģiskajiem ticējumiem. 3. Virszemes apbedīšanas celtnē, kurā novietoja osuārijus vai tikai mirušā kaulus, tos neierokot zemē (cēla zoroastrisma piekritēji). 4. Dieva Tēva, Dēla un ... Gara vārdā. Āmen – tā beidzas katra lūgšana. 5. Kristīgās Baznīcas gada sākums. 6. Valsts Āzijas dienvidrietumos, Arābijas pussalā. 13. Ķīmiskā elementa vismazākā daļiņa, kurai ir visas šī elementa ķīmiskās īpašības. 14. Grieķu alfabēta pēdējais burts. 16. Bībelē – Ādama un Levas otrais dēls. 17. Nodomi, ieceres. 21. Galvenā, svarīgākā, parasti paaugstinātā daļa jeb galds baznīcās. 22. Galdiņš ar slīpu virsmu, uz kura, diakonam lasot Evaņģēliju, tiek nolikti Svētie Raksti. 25. "... mīlot un gaidot" – H. Stengrevica dziesma ar J. Baltausa vārdiem. 27. Semītu etniskā grupa, kas apdzīvo Tuvos Austrumus un Ziemeļāfriku. 28. Oderas kreisā krasta pieteka, gk. Vācijas un Polijas robežupe. 29. Sen grieķu mitoloģijā – Zeva vai Atēnas vairogs, dievu labvēlības un dusmu simbols. ●

Atbildes oktobra (Nr. 2019) numura krustvārdu mīklai

Horizontāli: 1. Draudze. 6. Ceibaots. 10. Talsi. 11. Baznīca. 12. Āķagals. 13. Amūra. 14. Sekta. 15. Ikona. 16. Akts. 17. Sifs. 19. Okte. 21. Cišs. 22. Acot. 23. Toms. 25. Pietā. 27. Orācija. 28. Balodis. 30. Saime. 32. Ikitosa. 33. Leģenda. 34. Kalme. 35. Anatēma. 36. Pestīt.

Vertikāli: 1. Dubna. 2. Aizlūgt. 3. Drīza. 4. Etaps. 5. Ilgāk. 6. Ciāna. 7. Braki. 8. Oratoriji. 9. Susla. 16. Aloja. 18. Sis. 20. Teofānija. 24. Ordinēt. 25. Pasaka. 26. Ābele. 27. Oliņa. 29. Skart. 31. Iela.

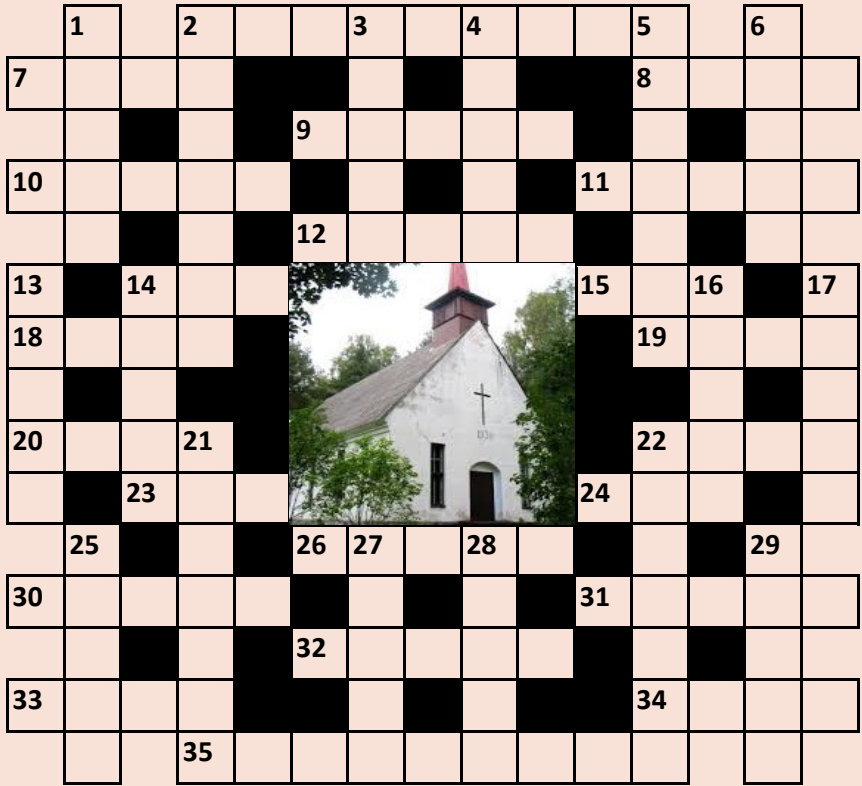
Ļ FOTOMIRKŠKIS

Kopš 11. novembra reizi mēnesī **otrdienās plkst. 18.00** "Radio Marija" ir sācies raidījumu cikls "Ignāciskais garīgums luterāņu acīm", kuru veidos mūsu arhibīskaps emeritus Jānis Vanags. "Man par to ir bieži jautāts, tad nu mēģināšu pastāstīt to, ko par to zinu," saka raidījuma veidotājs. Nākamo raidījumu klausies **9. decembrī!** Pirmo raidījumu klausies šeit: <https://hearthis.at/rml/ignaciskais-garigums-luterana-acim/>

Krustvārdu mīkla

Mīklas autors – Gunārs Ziedkalns

Atbildes oktobra (Nr. 2019) numura krustvārdu mīklai

Horizontāli: 1. Draudze. 6. Ceibaots. 10. Talsi. 11. Baznīca. 12. Āķagals. 13. Amūra. 14. Sekta. 15. Ikona. 16. Akts. 17. Sifs. 19. Okte. 21. Cišs. 22. Acot. 23. Toms. 25. Pietā. 27. Orācija. 28. Balodis. 30. Saime. 32. Ikitosa. 33. Leģenda. 34. Kalme. 35. Anatēma. 36. Pestīt.

Vertikāli: 1. Dubna. 2. Aizlūgt. 3. Drīza. 4. Etaps. 5. Ilgāk. 6. Ciāna. 7. Braki. 8. Oratoriji. 9. Susla. 16. Aloja. 18. Sis. 20. Teofānija. 24. Ordinēt. 25. Pasaka. 26. Ābele. 27. Oliņa. 29. Skart. 31. Iela.

SLUDINĀJUMI • SLUDINĀJUMI • SLUDINĀJUMI

Raimonda Alpes

drēbniekdarbņica

piedāvā un izgatavo

- mācītāju amata tērpus,
- altārsegas,
- kora tērpus u. c.

Tālrunis 29775464.

Palīdzēsim atjaunot Gulbenes baznīcas torni!

Lūgums

Gulbenes evaņģēliski luteriskās baznīcas Torņa atjaunošanas fonds
Reģ. Nr. 40008217312
Konta Nr. LV98HABA0551037671113
Ziedojuma mērķis: Baznīcas torņa atjaunošanai
SIA "IHTIS" grāmatu veikala (Rīgā, M. Pils ielā 4)
darba laiki Ziemsvētku laikā

22. decembrī 14.00–16.00
23. decembrī 8.00–14.00
No 24. līdz 29. decembrim – **slēgts**
30. decembrī 8.00–12.00
31. decembrī un 1. janvārī – **slēgts**
2. janvārī 8.00–12.00
No 3. līdz 6. janvārim – **slēgts**

Aicinājums atbalstīt

Neretas draudzes nama remontu

Lūdzam atbalstu draudzes iecerei – padarīt mūsu draudzes namu siltāku un mājīgāku. Saziedotie līdzekļi tiks izlietoti, lai uzstādītu jaunu apkures sistēmu, veiktu siltināšanas darbus un iesāktu "garāžas" pārbūvi par lūgšanu kapelu.

Mūsu draudzes nams šobrīd ir kļuvis par centrālo vietu, kurā notiek visas aktivitātes ārpus dievkalpojuma. Šeit bērni nāk uz svētdienas skolas nodarbībām, jaunieši – uz jauniešu vakariem. Tā ir vieta, kur mēs visi satiekamies, lai kopīgi lūgtu, dziedātu, sarunātos, mācītos un sēdētu ap vienu galdu. Ļoti ceram, ka jau drīzumā draudzes nams varēs kļūt par vietu, kur ziemas mēnešos mums svinēt dievkalpojumus, neraizējoties par aukstumu. Lai to paveiktu, ir nepieciešami 10 390 eiro! Varbūt tu vai tavs uzņēmums varat būt viens no ziedotājiem? Noderīgs būs katrs ziedojums neatkarīgi no tā lieluma! Ziedot var baznīcā tam speciāli paredzētā kastē vai ar pārskaitījumu:

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Neretas draudze
LV43HABA0551032236126
Mērķis: Ziedojums draudzes nama remontam

• Nākamais "Svētdienas Rīta" numurs iznāks **2025. gada 7. janvārī!**

REDZI, ES VISU DARU JAUNU.*

(Atkl 21,5)

Atklāj ko jaunu –
abonē žurnālu

svētdienas rīts
2026. gadam!

Abonē šeit!

* 2026. GADA

LOZUNGS

Pērkot katru mēnesi – 3,30 EUR;
pasūtot pusgadam – 18,20 EUR;
abonēšanas maksa gadam – 35,00 EUR.
Abonēšanas indekss: 1095.
Abonē: www.pasts.lv, zvanot pa tālruniem 67008001 vai 25008001, Latvijas pasta nodaļās vai pie pastnieka.

Abonēt žurnālu
ir IZDEVĪGĀK!

BĪBELES LASĪJUMI

Rādi mums, Kungs, savu žēlastību un savu pestīšanu dod mums! (Ps 85:8)

- 4.12. Am 4:6–13; 2Pēt 3:11–18; Mt 21:35–46
- 5.12. Am 5:1–17; Jūd 1–16; Mt 22:1–14
- 6.12. Am 5:18–27; Jūd 17–25; Mt 22:15–22
- 7.12. Am 6:1–14; 1Tes 5:1–11; Lk 1:57–68
- 8.12. Am 7:1–9; Atkl 1:1–8; Mt 22:23–33
- 9.12. Am 7:10–17; Atkl 1:9–16; Mt 22:34–46
- 10.12. Am 8:1–14; Atkl 1:17–2:7; Mt 23:1–12
- 11.12. Am 9:1–10; Atkl 2:8–17; Mt 23:15–26
- 12.12. Hag 1:1–15; Atkl 2:18–29; Mt 23:27–39
- 13.12. Hag 2:1–19a; Atkl 3:1–6; Mt 24:1–14
- 14.12. Am 9:11–15; 2Tes 2:1–3, 13–17; Jņ 5:30–47
- 15.12. Zah 1:7–17; Atkl 3:7–13; Mt 24:15–31
- 16.12. Zah 2:1–13; Atkl 3:14–22; Mt 24:32–44
- 17.12. Zah 3:1–10; Atkl 4:1–8; Mt 24:45–51
- 18.12. Zah 4:1–14; Atkl 4:9–5:5; Mt 25:1–13
- 19.12. Zah 7:8–8:8; Atkl 5:6–14; Mt 25:14–30
- 20.12. Zah 8:9–17; Atkl 6:1–17; Mt 25:31–46
- 21.12. 1Moz 3:8–15; Atkl 12:1–10; Jņ 3:16–21
- 22.12. Cef 3:14–20; Tit 1:1–16; Lk 1:1–25
- 23.12. Jes 60:1–6; Gal 3:23–4:7; Mt 1:18–25
- 24.12. Jer 31:10–14; Gal 3:15–22; Lk 1:67–80
- 25.12. Mih 4:1–5, 5:2–4; 1Jņ 4:7–16; Jņ 3:31–36
- 26.12. 2L 24:17–22; Apd 6:1–7; Apd 7:59–8:8
- 27.12. Sak 8:22–31; 1Jņ 5:1–12; Jņ 13:20–35
- 28.12. Jes 49:13–23; Jes 54:1–13; Mt 18:1–14
- 29.12. 2Sam 23:13–17b; 2Jņ 1–13; Jņ 2:1–11
- 30.12. Jes 17:17–24; 3Jņ 1–15; Jņ 4:46–54
- 31.12. 1Kēn 3:5–14; Jk 4:13–17, 5:7–11; Jņ 5:1–15
- 1.01. Jes 62:1–5, 10–12; Atkl 19:11–16; Mt 2:13–23
- 2.01. 1Kēn 19:1–8; Ef 4:1–16; Jņ 6:1–14
- 3.01. 1Kēn 3:5–14; Kol 3:12–17; Jņ 6:41–47
- 4.01. Joz 3:14–4:7; Ef 5:1–20; Jņ 9:1–12, 35–38
- 5.01. Jon 2:2–9; Ef 6:10–20; Jņ 11:17–27; 38–44
- 6.01. Jes 49:1–7; Atkl 21:22–27; Mt 2:14–21
- 7.01. 5Moz 8:1–3; Kol 1:1–14; Jņ 6:30–33, 48–51

"Dievs saka:

un jums, kas bīstaties mana vārda,
uzlēks taisnības saule un dziedinās ar saviem spārniem!"*

(Mal 3:20)

* 2025. gada decembra lozungs